

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

Een 175 jaar oude plaat, waarvoor de kunstenaar kennelijk een z.g. „immenschans” als voorbeeld heeft gehad. De plaat werd ons verstrekt door de voorzitter onze afdeling Arnhem, de heer H. G. Maagendans. Zie ook blz. 75 van dit nummer.

ALLES WAT U NODIG HEBT

en van alles het beste en het goedkoopste:

Koninginneroosters, zink per stuk	f 1.70	Merknetjes, om over de koningin te plaatsen	f 0.50
Herzog Draadroosters, de beste ter wereld	f 2.90	„Regina” koninginnevangtoestel met volledige Nederlandse gebruiksaanwijzing	f 2.75
Bijenveger, ons bekende model, dat gemakkelijk in de hand ligt, groot model	f 1.20	„Moerfuik” (Mofu), ontworpen door wln. Dr. Peeters S.J.	f 4.—
Bijenuitlaat	f 0.60	Moerhuisje (koninginnekoortje), het bekende model	f 0.20
Bijenuitlaat, gemonteerd op het bekende dek- en uitlaatbord „Universeel”. Gewoonlijk gebruikt U deze dekplank in plaats van een kleedje op uw ramen, maar als U gaat slingeren legt U de bijenuitlaat in de daarvoor bestemde opening en schuift het uitlaatbord tussen broed- en honingkamer en de volgende dag zijn uw honingkamers praktisch bijenvrij	f 3.10	Wohlgemuthkoortje. Bouwende bijen bijten niet! De bijen worden gedwongen te bouwen en ze bevrijden zelf de koningin	f 1.15
Flesje carbol, vermengd met stoffen die de geur lang vast houden, grote flacon f 1.—, kleine flacon	f 0.40	Bijenweegschaal, het voor de oorlog bekende model met schuifgewichten, weegt tot 100 kg	f 100.—
Carbollah van het door de heer Joustra reeds in de eerste druk van zijn bekende boek aanbevolen Engels pluksel, p. stuk	f 1.—	Ontzegelbakken. U ontzegt zonder morsen en het apparaat maakt zichzelf betaald, want er gaat geen honing verloren met de wasdekseltjes	f 14.—
Dubbele honingzeven, doorsnee 16 cm, met hengel om aan de slinger te hangen f 4.10; met beugel om op de emmer te leggen eveneens f 4.10; groot model, doorsnee 22 cm, met beugel	f 4.40	Blaasbalg-beroker	f 6.—
Ontzegelvork, het bekende model	f 2.20	Automatische beroker „Vulkaan”	f 16.—
Ontzegelmes	f 3.75	Dathepijp met kogelventiel f 4.60, zonder ventiel	f 4.30
Electrisch ontzegelapparaat met ingebouwd verwarmingselement, dat voor de verwarming zorgt	f 8.50	Zwermspuit, ook te gebruiken als bloemenspuit, kan zeer fijn vernevelen en ver spuiten	f 10.50
Raampjesgraap „Simplex”	f 1.—	Bijenkappen in de bekende modellen van f 3.25 en	f 3.75
Raampjestang „Alberti”	f 2.40	Bijensluiers, de fijnste tule f 5.—, gewone uitvoering	f 3.50
Raampjeslichter-schraapmes, onmisbaar voor iedere imker	f 1.—	Voor de koninginneteelt hebben wij nog Dreispitze in voorraad, per dozijn	f 1.80
Reisramen voor Simplex en Verbeterde Simplex (V.S.)	f 3.—	Het nieuwe honingetiket in kleurendruk. Uw afdelingsecretaris heeft een model en we sturen U ook gaarne gratis en franco een model toe. Per 1000 onbedrukt f 14.—, per 100 onbedrukt	f 1.50
Hebt U al een stuifmeelval?	f 5.—	Desgewenst leveren wij de etiketten, bedrukt met uw naam en adres. Hier- voor worden drukkosten zonder ver- hoging in rekening gebracht.	
Merkapparaat „Stella” met lijm, ponsje en vier vellen staniol in de bekende kleuren	f 2.50		
Merkarnituur (merkblok) met ver- poeder en lijm, merkstift en verdun- ningsmiddel voor te hard geworden lijm, alles gemonteerd in een massief houten blok	f 2.—		

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Maandschrift voor BUENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BUENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Verslijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

HET loopt de bijen dit voorjaar niet erg mee. Depressie op depressie volgden elkaar met grote regelmaat en hardnekkigheid op. Regen, sneeuw, hagel en gure winden waren aan de orde van de dag. De bloei van vroege planten verliep zonder het verwachte profijt te leveren.

Weinig imkers zullen zich een voorjaar kunnen herinneren waarin de ontwikkeling van de bijenvolken zo ongunstig verliep. De toch al zo karig met stuifmeel bedeelde volken bleven te lang verstoken van vers stuifmeel.

Blijf daarbij nou eens optimistisch! En toch....

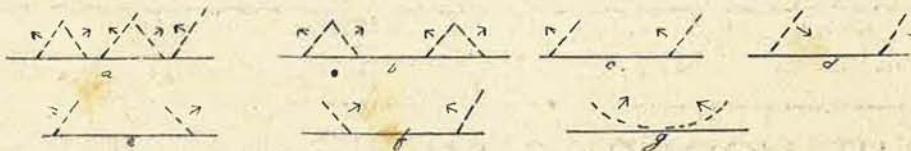
„April koud en nat, vult zak en vat”.

Als we onder „vat” stilzwijgend ook het honingvat rekenen, hebben we, zo ooit, dit jaar toch stellig de kans de waarde van dit oude gezegde te taxeren.

Niettemin zijn de voorjaarsdrachtplanten sterk geremd, zodat, als meer is voorgekomen, de bloei in snelle opeenvolging gaat verlopen. Velen, die vóór het koolzaad nog van fruit wilden profiteren, zullen hun reisschema noodgedwongen moeten wijzigen. Dat de bloei van het koolzaad minstens één tot twee weken verschoven zal

VOOR BEGINNERS

blijken, geeft me nog even de gelegenheid de opstelling van de bijenvolken hier onder de loupe te nemen. Veelal liggen de velden open, wat ook bij klaver dikwijls het geval zal zijn, zodat de bijen veel last hebben van de volle windkracht. Om nu zoveel mogelijk te voorkomen, dat vliegbijen door een sterke wind afdrijven en bij andere volken, meest op het eind van een lange rij, terecht komen, moeten we

(de pijltjes geven de stand van de vliegopeningen aan).

met de opstelling hiermede rekening houden. Het gaat niet op, dat aan de ene zijde zwakke volken ontstaan door verlies van vliegbijen en aan het andere einde overmatig sterke. Zolang het een eigen stand betreft zal de imker daarvan niet zoveel nadeel ondervinden, al blijft het lastig. Anders ligt de zaak indien volken van meer

dan één imker op zo'n rij zijn opgesteld; de een profiteert dan ten koste van de ander. Hier ligt een bron van veel moeilijkheden. Het is daarom wenselijk de opstelling zo te regelen, dat groepjes worden gevormd en wel op enige afstand van elkaar, zodat de volken b.v. in de bovenstaande variaties zijn gegroepeerd.

Ook bij de plaatsing, vooral als bij het openen der vlieggaten de vliegbijen bij drommen te voorschijn komen, kan een volk veel bijen aan een ander volk verspelen tijdens een stevige wind. Dat komt vooral, doordat deze bijen zo haastig de woning verlaten, dat ze verzuimen zich te oriënteren. Reist daarom zo, dat de volken 's morgens vroeg op de plaats van bestemming geplaatst kunnen worden. Laat ze een tijdje rustig staan alvorens ze te openen. De bijen kalmeren

intussen, zodat bij het openen slechts enkele bijen te voorschijn komen. Werkt daarbij steeds zo rustig mogelijk. Bruisen de bijen bij massa's naar buiten, dan klopt er iets niet; óf er is te wild met het materiaal omgesprongen, óf het is al te laat op de dag.

Lopen er veel bijen uit een kast zonder op te vliegen of rollen er veel dode of donkeruitziende bijen uit de kast, dan is er binnen iets niet in orde. Mogelijk is er een raat gebroken of zijn er ramen tijdens het vervoer verschoven. Hier moeten we natuurlijk even pools-hoogte nemen en eventueel de zaak in orde brengen, terwijl we overigens de volken met rust laten.

Het reizen met of zonder reisraam laat ik geheel aan de voorzichtigheid en de ervaring van de imker over; wel wil ik er op wijzen, dat de bijen zich het rustigst houden als ze in het donker blijven. Licht, in het bijzonder zonlicht, brengt de bijen in beweging en maakt ze opgewonden.

Korven moeten daarom zo gestouwd worden, dat het doek zo weinig mogelijk licht vangt; kasten kunnen b.v. het dak houden.

Zijn de volken bij het fruit geplaatst, dan moeten we er rekening mede houden, dat door het slechte weer vele kwekers het sproeischema niet volledig hebben kunnen afwerken, waardoor het mogelijk is, dat op een later tijdstip nog besputingen worden uitgevoerd, wat gevolgen kan hebben voor de bijen. Men zij op zijn hoede.

Zij, die tussen de voorjaars- en zomerdracht jonge bevruchte moeren in de volken willen brengen, zullen in deze maand moeten beginnen met het kweken van jonge moeren en daarvoor ook reeds de bevruchtungskastjes in orde brengen.

Een volk dat thuis blijft kan teeltvolk zijn.

Het zwermen zal in Mei onder deze omstandigheden

maar weinig aan de orde komen. In Juni komen we daarop dan wel wat uitvoeriger terug.

Bij korven kan het gewenst zijn het zwermen in korte tijd te doen verlopen, waartoe we dan over zoveel mogelijk gelijk sterke volken willen beschikken. Zwakke volken gaan we daarom omzetten met sterke. Wel zit er enig risico aan vast, b.v. er kan een moer worden gedood, doch als het geschiedt bij goed weer en flinke dracht, valt het heus wel mee.

Wil een korfimker het zwermen doen stoppen om het kaalzwermen te voorkomen, dan kan hij o.m. het botsen toepassen. Hij gaat dan tegen de avond een korf met tutende moer omgekeerd enige keren flink op de grond botsen. Elke korfimker, die goed heeft gespijld, weet wel wat zo'n korf kan hebben. Zet dan de korf weer in de goede stand op de stal. Door het botsen zullen de rijpste doppen uitlopen en gedurende de nacht wordt wel uitgemaakt welke moer overblijft. Is het botsen goed uitgevoerd dan vinden we de volgende morgen één of meer dode koninginnen onder het volk. Dit herhalen we telkens als we de moer horen roepen. Hoogstens tot 14 dagen na het afkomen van de bromzwerm zal deze bewerking nodig zijn.

Willen we bij kasten zwermverhinderend toepassen, dan moeten we niet wachten tot de volken zwermplannen hebben, doch voordien ingrijpen. Men kan omhangen, doch hiermede bereiken we wel een tijdelijke vermindering en verschuiven we het zwermen een poosje. Beter is, als we de oude moer willen be-waren, een afleggetje te maken, of de oude moer te doden en een jonge moer in het volk te kweken. Wacht hiermee echter niet te lang, want bij een zwermrijp volk komen we dan voor andere moeilijkheden te staan, waarover in het Juninummer. A.

UIT VOORBIJE TIJDEN

(X)

● DE BIJENBEZWEEDER

Ons gebied was niet vrij van bijgeloof, dat bleek me wederom toen een paar van mijn cursisten me mededeelden dat er in de omgeving iemand woonde, die de gave bezat bijen te kunnen bezweren. Zij zeiden dit op een manier waaruit ik kon opmaken, dat zij het ook werkelijk geloofden.

„Zo”, antwoordde ik, „en waaruit bestaat dat bezweren dan wel?”

„Ja”, vertelden ze mij, „de man ziet kans de bijen bij het zwermen te dwingen een door hem gewenste plaats in te nemen”.

Ik was niet erg wild op hun bewering, doch ze drongen er bij me op aan dat ik die man eens zou gaan bezoeken om zelf te ervaren dat hetgeen ze me vertelden voor 100% waarheid was. Een van mijn cursisten was er zelfs getuige van geweest dat hetgeen de bijenbezweerder vermocht werkelijk waar was.

Hoewel ik me van de onmogelijkheid bewust was, besloot ik aan hun verlangen te voldoen en spraken we af a.s. Zondag die man eens op te zoeken. Het bleek dat „in de omgeving” toch nog een uurtje fietsen noodzake-

lijk maakte, doch tenslotte kwamen we dan daar waar we zijn moesten.

Het was een oud boerderijtje, helder en vriendelijk en goed onderhouden.

Voor het huis stond een bank en daarop zat de bijenbezweerder. Hij was een eerbiedwaardige grijsaard, hij had een lange baard. In zijn mond had hij de onafscheidelijke pijp en zijn doen en laten was erg rustig. De kennismaking geschiedde zoals dat onder bijenvrienden betaamt — erg vlot — en wij zetten ons naast hem neer. Het gesprek liep over de bijen en terloops vroeg ik hem: „Zeg, meneer X., men beweert dat U de gave bezit bijen te bezweren; is dit zo of hebben ze me maar wat wijs gemaakt?”

't Antwoord was een rustig ja-knikken en dit was zo overtuigend dat men wel stevig in zijn schoenen moest staan om het nog te willen betwijfelen.

„Kunt U ons dat dan eens tonen?”, was mijn verdere vraag. Weer het ja-knikken met het hoofd.

Het was in de zwermtijd en de bijen zwermde dat het een lieve lust was.

„Maar... de vrouw zal de koffie wel klaar hebben, dus gaan we eerst een kopje koffie drinken”, zeide onze gastheer. Dat was goed en terwijl we in de zindelijke huiskamer zaten, riep de vrouw opeens: „Jongens, een zwerm!”

Dat behoeft geen imker zich een tweede keer te laten zeggen, want alsof het afgesproken was stonden wij van onze stoelen op en holden de tuin in. De bijenzweerder was niet meer zo rap ter been als wij en strompelde achter ons aan. Dat hij onze volle aandacht had, behoef ik niet te vertellen, want nu zou het gebeuren, nu zouden we het bezweren van bijen kunnen zien.

Onze gastheer keek eens in de lucht en begaf zich statig naar een kerseboomje en het duurde niet lang of de zwerm verzamelde zich aan een van de takken. Met een gezicht alsof hij wilde zeggen: „Nu, hoe lap ik hem dat?”, stapte hij triomfantelijk naar de bank en nam er op plaats. Mijn cursisten gnuifden en keken mij aan alsof ze zeggen wilden: „Nou, zie je nu wel?”

Nadat we nog een poosje gezeten hadden, bedankte ik m'n gastheer voor zijn demonstratie, we namen hartelijk afscheid en stapten op onze fietsen.

Nauwelijks waren we op weg of de vragen kwamen los! „Nou, je wilde het niet geloven, hé, maar nu heb je het toch zelf gezien, wat zeg je er nu van?”

„Dat kan ik ook en jullie eveneens”, antwoordde ik, „en ik zal het je bij gelegenheid ook eens laten zien”. Spoediger dan wij verwacht hadden deed zich de gelegenheid voor, want toen we thuis kwamen vroeg een van hen: „Ach toe, kijk eens even naar mijn bijen, zouden die ook al zwermrijp zijn?”

We stapten af en keerden enkele korven om, en onder dit omkeren begon een van de volken te zwermen. Zonder iets te zeggen keek ik in de lucht en na een ogenblik stapte ik naar een boomje en het duurde geen vijf minuten of de zwerm zette zich vlak voor mijn neus neer.

„Hoe doe je dat?” vroegen zij, „en hoe kan je dit leren, dat zou gemakkelijk zijn, want ze gaan soms zo ver weg hangen”, en nog meer dergelijke vragen.

„Och”, antwoordde ik, „heb je dat dan niet gezien?” „Ik leidde de bijen niet, doch zij leidden mij. Ik ging eenvoudig bij het boomje staan waaraan de bijen zich verzamelden, precies zoals de bijenzweerder dit deed. En doe dit in het vervolg ook maar, maar zeg het tegen geen mens...”

Dat mijn cursisten op hun neus keken, behoef ik niet te zeggen. Maar van dit bijgeloof waren zij nu toch wel genezen, hoop ik.

JAN VAN VELDZICHT.

22^E IMKERSDAG

Naar Raalte, het hart van Salland

Raalte zal dit jaar de eer te beurt vallen de Nederlandse imkers op 18 Augustus e.k. gastvrijheid te mogen verlenen ter gelegenheid van de 22e Nederlandse Imkersdag.

Velen van u, vooral uit het Westen en Zuiden van ons land, zullen nauwelijks ooit van Raalte hebben gehoord. Een marktplaatsje ergens in de buurt van Deventer of Zwolle: meer weet ge allicht van Raalte niet.

't Is daarom voor de Raalter afdeling van onze Vereniging een dubbele vreugde, dat zij dit jaar de gasten uit heel ons land zal mogen ontvangen. 't Is een eer u een dag in ons midden te mogen hebben en een genoegen u iets meer te mogen laten zien van Raalte, het hart en middelpunt van het schone Salland.

Ge zult nader in contact komen met de nijvere en gastvrije bevolking van Raalte. Ge zult Raalte zien, een stadje, landelijk maar modern en vooruitstrevend. We zullen U die dag ons schone Salland ontsluiten. Salland met zijn altijd wisselend landschap, met zijn paarse heidevelden en zijn donkere dennebossen. Met zijn heu-

MEN ZEGT...

dat de Commissie Honinghandel bezig is de laatste hand te leggen aan haar rapport;
dat de Nederlandse imkers met spanning dit rapport tegemoet zien;
dat ze hopen, dat het in het Maandschrift zal worden gepubliceerd;
dat er in het Aprilnummer een zeer sympathiek ingezonden stuk van de heer Weenink stond;
dat zijn voorstel fiscaal voor onze Vereniging tot wening en knersing der tanden zou leiden;
dat men van een quotumverhoging met de waarde van één onnozel doosje sigaretten toch geen drama moet maken;
dat het Groentje zoveel goede en degelijke artikelen bevat, dat men er jaarlijks vele malen die gulden voordeel van heeft;
dat men het in geen enkele tak van landbouw en veeteelt zonder goede voorlichting kan stellen;
dat dit ook voor de bijenteelt geldt;
dat zij, die voor de noodzakelijke quotumverhoging zouden bedanken, zichzelf daarmee vele guldens schade zouden berokkenen;
dat de Nederlandse imkers daarvoor toch veel te verstandig zijn;
dat men die gulden reeds ruimschoots vergoed krijgt door de zeer waardevolle bijdragen van

LUISTERVINK

vels en vergezichten, met zijn hofsteden, omringd door eeuwenoud geboomte. Ge zult de oude Hessenwegen zien, waarop reeds sinds eeuwen de boerenwagens bijna geluidloos voortschokken. Een stil en vreedzaam landschap, vol wisselende schoonheid. Daarnaast echter zult ge ook Salland zien met zijn sterk groeiende industrie, met zijn moderne snel-verkeerswegen, met zijn monumentale gebouwen en moderne woonwijken. Ge zult zien, hoe dit rustig en vredig land overvloedig van bruisend leven, van ondernemingslust en energie. We zullen de bijenvolken gaan bekijken op de hellingen van onze heuvels. Ge ruikt er de geur van de heide en de honing; ge hoort er slechts het zoemen der bijen en het gesjirp van kreukels en sprinkhanen, met op de achtergrond het ruisen der dennebossen. Hoog in de lucht trekt de buizerd zijn kringen; wulpen en grutto's roepen in de verte. Maar... zijn we op de top van de heuvel gekomen, dan zien we in de wazige verte hoog oprijzende fabrieksschoorstenen, wier grijze rookpluimen zich mengen met de nevels in de verte.

Salland: een oud land en een nieuw land. Komt naar Raalte, we zullen u ontvangen zo goed we kunnen. Komt, ge zult er zeker geen spijt van krijgen!

Raalte, het hart en middelpunt van het schone Salland.

Foto: Willy Veldhuis, Raalte.

blusemfeest

As de knöpkes opespringe'
By korse', appels, pruim en peer,
En de witte blumkes komme'
By miljoene, fyn en teer,
As de Bètew één boeket is
Deur Woal en deur Ryn omrand,
As de Meimoand op de komst is,
Dan is 't feest in 't Bètews land.

As de kalver jolig springe'
In de malse grune wei,
En de lemkes vrolik dartle'
Wordt-oe 't hart zoo locht en bly!
As de kleuters, uitgeloate',
Stoan te danse', hand in hand,
Mit de blusems op d'r wange',
Dan is 't feest in 't Bètews land.

As de bytjes vlytig peure'
In de witte blusemprach',
Heur gezoem klinkt deur den boogerd
As 'n urgeltoun zoo zach',
As den iemker stoar te glundre'
By z'n nyvre byenstand,
Rondom in de veurjoarsblumkes,
Dan is 't feest in 't Bètews land.

Naarges kund'iets schooners velnde
As de teere blusemtooi
Die de Bètew siert as bruidskleed,
Blank en rein, zoo wondermooi
Dâ gin pen 'et kan beschryve',
In ontroering blyfde stoan,
't Is een oog- en zielestreeling
Die ge stil môt ondergoan.

As de minse' komme' kyke'
Ut 'et heele land vandoan,
Nâr de boogers in de Bètew
Die in vollen bleuj weer stoan,
Dan is Tiel 'et mooiste plekske,
't Is 'et hartje van den blom,
Tiel is 't knöpke van den blusem
Mit den blusemprach' rondom.

Kom dan, minse' út de stede'
Kom l en trekt de Bètew deur,
Neem 'en dag veur stil geniete'
Van blusemkleur en blusemgeur!
Gastvry worde doar ontvange'
As wêlkome veurjoarsklant,
Alles prykt in prach' en proal nou,
't Is blusemfeest in 't Bètews land!

Mr JAN VAN DRUMPT.

K. KOK Jr, med. drs. te Amsterdam en

J. WOLF, med. drs. te Bloemendaal:

Over het nut van het voeren van bijenvolken met vitamine B₁ bevattend voeder

W E weten allen, dat, wanneer we voedsel tot ons nemen, in de darm een spijsverteringsproces plaats vindt, tengevolge waarvan het voedsel zodanig wordt omgezet, dat het vanuit de darm in ons bloed kan worden opgenomen. Dit kunnen we de darmstofwisseling noemen. Daarnaast vindt echter in alle weefsels, waar het bloed ons omgezet voedsel brengt, een tweede stofwisselingsproces plaats, de zgn. intermediaire stofwisseling. Bij al deze afbraak- en opbouwprocessen wordt een belangrijke rol gespeeld door een aantal stoffen, die men enzymen of fermenten noemt.

Bij de intermediaire stofwisseling van de koolhydraten blijkt een belangrijk tussenproduct het pyro-druivenzuur te zijn. Hiervan wordt weer koolzuur afgesplitst met behulp van het ferment carboxylase. Het is nu gebleken, dat dit carboxylase de pyrophosphorzure ester van vitamine B₁ is. Dit laatste moge dan op het eerste gezicht al ingewikkeld lijken, het komt in ieder geval hierop neer, dat, wil het gehele proces van de suikerafbraak tot het einde toe correct verlopen, het vitamine B₁ onmisbaar is. Wanneer we ons nu tevens even realiseren hoe belangrijk de suikers zijn als voedsel voor onze bijen, dan wordt het tevens duidelijk, dat wij ons hebben kunnen afvragen, of de bijen wel te allen tijde over voldoende vitamine B₁ kunnen beschikken. Mede op grond van de volgende overwegingen kwamen wij op het idee van onderstaande proeven:

1. Voor de opbouw van een broednest zijn zeer grote hoeveelheden vitamine B₁ nodig — in het voedersap van de larven komt dit in zo grote hoeveelheden voor, dat men de typische gistlucht soms duidelijk kan ruiken.
2. Dit vitamine komt niet voor in honing, behalve wanneer deze ook stuifmeel bevat. Als vitaminebron staat de bijen slechts het stuifmeel ter beschikking.
3. Het stuifmeel, dat een gehele winter in de raten heeft gezeten, zou een lager gehalte aan vitamine B₁ kunnen hebben dan het verse zomerstuifmeel.
4. Het stuifmeel, dat de bijen in het vroege voorjaar halen, zou een lager gehalte aan vitamine B₁ kunnen hebben, dan het zomerstuifmeel, aangezien bij de synthese van het vitamine B₁ in de plant het zonlicht een rol zou spelen.
5. De zgn. vleugellamheid — Meiziekte — komt alleen in het voorjaar voor en zou, naar onze mening, veroorzaakt worden door een tekort aan vitamine B₁.

Wij leggen er nogmaals de nadruk op, dat de bovengenoemde 5 punten slechts overwegingen zijn en geen door ons geponeerde feiten. Zij hebben in zoverre slechts waarde, dat zij voor ons aanleiding geweest zijn, de betekenis van het vitamine B₁ voor de bij aan een nader onderzoek te onderwerpen. Onze proefnemingen zijn geschied in de jaren 1948 en 1949 en zijn mogelijk gemaakt door de N.V. „Organon” te Oss, die zo bereidwillig was ons tweemaal een hoeveelheid vitamine B₁ gratis ter beschikking te stellen, waarvoor wij ook hier nogmaals onze erkentelijkheid willen uitspreken. In 1948 gingen wij nog weinig exact te werk, zoals ook aanstonds zal blijken, maar de resultaten waren van die aard, dat herhaling van de proeven en nu op meer exacte wijze voor 1949 gerechtvaardigd leek. Wij zijn er echter van overtuigd, dat ook onze werkwijze van 1949 niet voldoet aan de zeer strenge eisen, die aan een behoorlijk wetenschappelijk onderzoek gesteld mogen worden. Daarvoor bleef nog teveel achterwege, wat ook nog gedaan had moeten worden — wij denken hierbij bijv. aan quantitative vitamine B₁-bepalingen met de thiochroommethode in stuifmeel en voedersap.

1e PROEF, ZOMER 1948.

Uitgegaan werd van 3, zoveel mogelijk gelijkwaardige volken, met koninginnen van 1947, resp. I, II en III. Op 17 Juni werden uit elk van deze 3 volken 3 ramen met broed en bijen, benevens de koningin gehaald, en één raam stuifmeel.

Hiervan werden 3 afleggetjes gemaakt, die elk 6 ramen kunstraat kregen en verder onder dezelfde omstandigheden bleven verkeren, op een afstand van ± 10 m van de oude standplaats.

Van deze afleggers, die alle dezelfde hoeveelheid voederoplossing kregen (1 kg suiker op 1 ltr water), kreeg I geen vitamine B, extra, II $\frac{1}{2}$ tablet en III 1 tablet per ltr suikeroplossing.

Waarnemingen:

- 1e. Op 22 Juni, dat is dus 5 dagen later, blijkt in III het stuifmeelraam belegd te zijn.
- 2e. Op 2 Juli blijkt in II de kunstraat naast het broednest te zijn uitgebouwd en volledig te zijn belegd. I heeft nog steeds niet meer dan 3 ramen broed, II en III nu elk 4.
- 3e. Bij een inspectie op 10 Augustus, om na te gaan welke volken nog in staat zouden zijn een oogst van de zee-aster te geven, bleek, dat II en III hiervoor stellig in aanmerking kwamen, gezien hun hoeveelheid broed, bijen en honing in de kasten. Zij kregen dus een honingbak, waarvoor I niet in aanmerking kwam. In II was op dat ogenblik zelfs zoveel honing aanwezig — het voeren was 10 Juli gestaakt — dat er nog aan gedacht werd deze er uit te halen, nadat eerst het broed, boven een rooster uitgelopen was.
- 4e. Op 17 Augustus had III nog steeds 8 ramen broed in alle stadia, terwijl II er ook 8 had, doch hiervan waren er slechts 5 met broed in alle stadia. Ook I had nu 8 ramen broed, waarvan echter slechts 3 met broed in alle stadia, terwijl de raten bovendien slechter belegd waren.
- 5e. Na de herfstvoeding, waarbij ook II en III weer vitamine B, kregen, viel ons op 6 October op, dat de kasten II en III het drukst vlogen. Om suggestie uit te sluiten, haalden we er buitenstaanders bij, die ons onmiddellijk II en III als de „beste” en „sterkste” volken aanwezen.

U zult nu natuurlijk nieuwsgierig zijn te weten, wat deze 3 volken in het voorjaar van 1949 deden. Wel, 't lijkt ons genoeg gezegd, u te vertellen dat II en III beide in staat bleken een overschot aan honing van het fruit te halen, waartoe I niet bij machte bleek te zijn.

2e PROEF, HERFST 1948.

We gaan nu deze proefreeks van 3 volken verlaten en allereerst onze aandacht wijden aan een kleine reeks, die nog in het najaar van 1948 werd opgezet.

Van 6 gelijkwaardige volken kreeg 1 willekeurig volk 10 tabletten vitamine B, bij het afvoeren met 10 flessen suikerstroop. Voorop gesteld dient te worden, dat deze 6 volken op het ogenblik dat de proef begon, onderling practisch haast niets uiteen liepen, d.w.z. evenveel

ramen bijen, evenveel voer en naar schatting evenveel broed hadden. (Het nauwkeurig opmeten van de broedstand deden wij toen nog niet, dat gebeurde pas in 1949). De opzet van deze proef was om na te gaan of bij de uitwintering enige invloed van de vitamine B, voeding merkbaar zou zijn. Na het begin van het afvoeren werd dan ook geen enkel volk meer gecontroleerd.

Op 20 Maart 1949 werden deze 6 volken van boven even open gemaakt om te zien hoeveel bijen er in zouden zitten. 't Bleek toen, dat de 5 volken die geen vitamine B, gekregen hadden in het afgelopen najaar, respectievelijk 5—5—6—6—5 ramen volledig bezetten, terwijl het volk, dat wel vitamine B, kreeg, 9 ramen bezette (d.w.z. 6 broedkamerramen + 6 honingkamer-ramen, waarbij dus 2 honingkamer-ramen voor 1 broedkamerraam zijn gerekend).

Op 20 April maten wij voor het eerst de hoeveelheid broed in dm³ en vonden respectievelijk 10—7—11—12—11 en 15(!) dm³ (dit laatste was het vitamine B, volk). In het verdere verloop van het voorjaar zagen wij tussen deze 5 volken enerzijds en het vitamine B, volk anderzijds een nivellering optreden wat de sterkte betreft. Dit gaf steun aan ons reeds eerder gerezen vermoeden, dat vitamine B, toevoer van weinig belang is wanneer voldoende vers stuifmeel voorhanden is.

3e PROEF, VOORJAAR 1949.

Op 3 Maart 1949 zochten wij 3 volken, die onderling goed vergelijkbaar waren, uit, respectievelijk A, B en C. A en C hadden een koningin van 1948, B een van 1947. Om de dag werd aan alle 3 de volken 1 ltr suikeroplossing toegediend, waarbij volk A geen, en volk B en C ieder 1 tablet vitamine B, kregen.

De resultaten gedurende de voorjaarsontwikkeling kan men zeer goed vergelijken met behulp van onderstaand lijstje.

Een nadere bespreking van deze uitkomsten lijkt ons overbodig. Men ziet duidelijk dat de resultaten ten voordele van de met vitamine B, gevoerde volken uitvallen. Rekent men, dat 1 dm³ werkbijenbroed 400 werksters levert, dan wil dit dus zeggen, dat tijdens een dracht, die begin Juni invalt, volk C ± 6000 vliegbijs meer zal bezitten dan volk A!

4e PROEF, NAJAAR 1949.

Uitgegaan werd van 6 volken met koninginnen van 1949, afkomstig van 1 moeder. Deze 6 koninginnen zijn nagenoeg op dezelfde dag geboren en op dezelfde dag bevrucht door darren van eenzelfde, nagenoeg raszuivere keuzekoningin. Verder hebben ze ook onder dezelfde omstandigheden verkeerd.

Daarnaast nog 4 volken, waarvan 2 met koninginnen van 1947 en 2 met koninginnen van 1948.

Deze 10 volken zijn in 5 zoveel mogelijk gelijkwaardige groepen van 2 verdeeld. Van el. van deze 5 groepen kreeg steeds 1 volk vitamine B, in verschillende doseringen, en 1 volk niet. Hierbij werd van het principe uitgegaan dat het volk dat bij het begin van de proef (3 September) 't minste broed had in dm³, wel vitamine B, kreeg, en het volk dat het meeste broed had, niet.

datum van onderzoek:	volk A		volk B		volk C	
	aantal ramen broed:	dm ³ broed:	aantal ramen broed:	dm ³ broed:	aantal ramen broed:	dm ³ broed:
3 Maart 1949	2	—	1	—	1	—
30 Maart 1949	3	8	3	8½	3	8
10 April 1949	3	18	4½	24½	4	25½
15 April 1949	3½	19½	5½	31½	5	27½
28 April 1949	5	28½	7	43½	6	42½

KoninginnekwEEK-kwesties (VII)

*Demaree, Kweekvolken gesplitst
Alley zwermkistmethode*

Wie kent er niet de Demaree-methode voor zwermconstrôle? Wij spreken ook wel over de omhangmethode, wat hetzelfde is. U weet hoe het gaat:

Voor een volk zwermneigingen gaat krijgen, wordt de koningin met een raampje jong broed in een lege broedkamer met zoveel mogelijk uitgebouwde raat gehangen; daarop een honingkamer, een moerrooster er tussen en op de honingkamer de broedkamer met het overige broed.

De in hoofdzaak jonge bijen nu, die zich in die bovenste bak bevinden, hebben de neiging koninginncellen

te bouwen. Ze zijn zover van de moer af, dat ze zich feitelijk moerloos voelen. Wij houden er bij het toepassen van deze methode voor zwermconstrôle dan ook rekening mee, dat na 7 dagen de bovenste bak nagezien moet worden en de doppen uitgebroken. Die neiging tot het bouwen van moercellen kunnen wij voor de koninginnteelt prachtig gebruiken. We kunnen zo namelijk moeren telen in een moergoed volk.

Zo een omgehangen (gedemareerd) volk neemt echter moeilijk teeltstof aan. Ook al, omdat het meest een voldoende voorraad eigen jong broed heeft, waarop het doppen kan aanzetten.

Wat een dergelijk volk echter wel prachtig doet, is het verder afbouwen van zeer jonge, dus pas aangezette cellen.

Voor het verwerken van de teeltstof tot zeer jonge cellen is de hulp nodig van een moerloos volk zonder eigen jong broed. Een volk bewerkt volgens de, de vorige maal beschreven methode (moerloos zonder open broed) is hiervoor prima geschikt. De behandeling is precies dezelfde, met dit verschil, dat men de doppen niet in het volk laat tot ze rijp zijn, doch ze reeds na 24 uur uitneemt en middenin de bovenste bak van een gedemareerd volk hangt. Het gedemareerde volk zal ze verder keurig verplegen. Het moerloze kweekvolk (het

aanzetvolk) kan nu dadelijk weer nieuwe teeltstof gegeven worden en zo kan met de assistentie van enige gedemareerde volken en zeer aanzienlijke hoeveelheid doppen verkregen worden.

Ook al heeft men niet veel doppen nodig, dan nog is het kweken met 2 volken aan te raden. Men heeft het aanzetvolk dan slechts korte tijd nodig (voor één serie slechts 24 uur), zodat het van deze korte moerloosheid zo goed als niets te lijden heeft.

Een heel bekende wijze om een aanzetvolk te vormen, een methode die door vrijwel alle commerciële koninginnekwekers wordt toegepast, moeten we nog even nader bezien; de Alley's zwermkistmethode. Alley, een bekende koninginnekweker, was van mening, dat het aan te bevelen was de moerloze bijen van een aanzetvolk vooraf in een kistje te schudden en ze hierin enige uren in het donker opgesloten te laten. Ze zouden zich dan van hun moerloosheid beter bewust worden en, eenmaal terug in de kast, de aangeboden teeltstof beter verwerken.

Maar een handig iemand liet de bijen rustig opgesloten in hun op een donkere koele plaats opgestelde zwermkist. Hij gaf ze drie uur na de opsluiting de teeltstof en kreeg deze prachtig aangenomen. 24 uur later werden de aangezette dopjes overgebracht naar een (omgehangen) afbouwvolk en de bijen uit de zwermkist hadden hun taak volbracht.

Voor een Alley's zwermkist is een vijfraamskastje te gebruiken met een gazen bodem en zonder vlieggaat. In dit kastje hangen we: 2 ramen met honing en stuifmeel en één raam waarin we wat water sprenkelen. In dit kastje schudden we minstens 8 ramen met jonge bijen af. Deze bijen behoeven in het geheel niet van dezelfde kast te komen. Men kan rustig bijen van een paar volken bij elkaar schudden. Natuurlijk niet 100% abuis één of meer moeren er bij schudden, want dan zal het succes niet groot zijn.

Zo'n zwermkist kan slechts eenmaal gebruikt worden. Na het aanzetten van een serie doppen moeten de bijen teruggeschud worden en voor elke serie doppen dus verse bijen in de zwermkist.

Imkers, die veel koninginnen telen, gebruiken de bijen uit de zwermkist graag voor het bevolken van bevruchtungskastjes. Voor dit doel zijn deze bijen uitnemend geschikt.

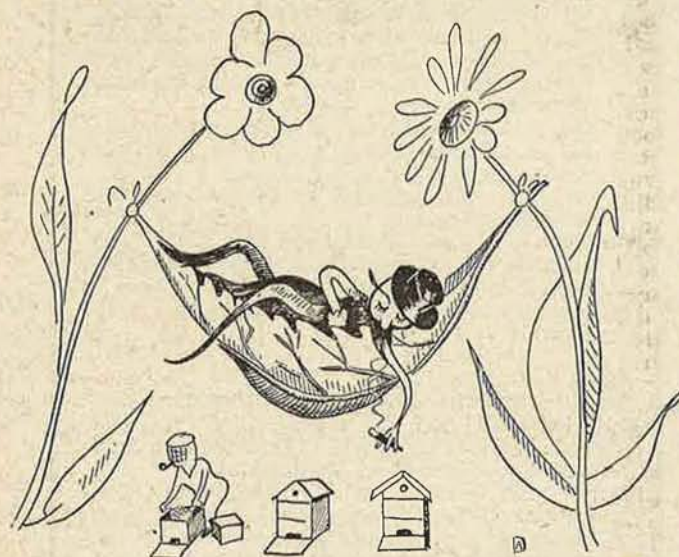
Op de volgende punten moet ik u nog attent maken: Een zwermkist zet in de regel meer cellen aan, dan een afbouwvolk kan verplegen. Een omgehangen volk zal gemiddeld niet meer dan een 15 cellen tegelijk kunnen verplegen. Wil men daarom alle cellen van een zwermkistje gebruiken, dan moet men de cellen verdelen over verschillende afbouwvolken.

Hoe geeft men de teeltstof aan een zwermkist?

De zwermkist wordt enige malen flink op de grond gestoten, zodat alle bijen op de bodem vallen. Dan opent men de zwermkist, besprenkelt de bijen flink met een honingoplossing, hangt zonder verwijl de teeltstof in en sluit de kist direct weer af.

Het overbrengen van de op de teeltstof aangezette cellen dient met zorg te geschieden. Pas op voor afkoeling en voor schudden of stoten van de kwetsbare jonge cellen.

De zwermkist wordt vlak naast het afbouwvolk geplaatst, het afbouwvolk wordt geopend, er wordt plaats gemaakt voor de in te hangen cellen. Dan pas wordt de

Ik ga heus een andere baas zoeken. Nu is hij alweer een zwermkast aan het vullen. Het wordt me hier te riskant!

A: afbouwvolk (omgehangen volk)
Z: zwermkastje, zo juist gevuld

zwermkist geopend en het raampje met de cellen, liefst met aanhangende bijen, met bekware spoed in het afbouwvolk gehangen. Natuurlijk hebben wij ons vooraf overtuigd, dat in het afbouwvolk geen enkele cel aanwezig is.

Afkoeling is de oorzaak van de meeste mislukkingen. Grote koninginnetelers gebruiken voor het overbrengen van hun aangezette cellen een verwarmde doos. Deze doos heeft een dubbele bodem, waarin warm water gegoten wordt.

Van het onderwerp kweekvolken zullen wij nu maar afstappen.

Ik nodig u uit, mij de volgende maal te volgen naar het terrein van de teeltstof. Dus, hoe bewerken we het jonge broed van de stammoer, zodat we de beste cellen kunnen verwachten?

APIARUS.

Nogmaals

De wet autovervoer personen

Naar aanleiding van het artikeltje over bovengenoemd onderwerp bereikten de redactie enige vragen en opmerkingen. Een der opmerkingen luidde, dat voor het lossen, maar vooral bij het laden na goede dracht (leve het optimisme!) toch minstens twee personen nodig zijn. Men verlieze echter niet uit het oog, dat de in het eerste artikel bedoelde waarschuwing betrekking had op het meerijden in de laadbak. In een moderne vrachtauto is er in de cabine, naast de bestuurder, dus op de daarvoor bestemde zitplaatsen, nog voor ten minste twee personen plaats, zodat dus in ieder geval drie imkers met het transport kunnen meerijden.

Een andere vraag luidde, of een aantal imkers, die in combinatie reizen en tijdens het transport ieder voor zich een wakend oog op hun kasten houden, met de wagen mogen meerijden, temeer daar de plaats, waar hun volken komen te staan, niet met een openbaar middel van vervoer is te bereiken.

Om met het laatste te beginnen: de W.A.P. is niet gemaakt om openbare middelen van vervoer tegen concurrentie te beschermen, doch om het personenvervoer over de weg met motorrijtuigen te coördineren en het publiek tegen de gevaren daarvan te beschermen, dikwijls zijns ondanks, zoals ook hier weer blijkt. Het doet dus in het geheel niet ter zake, of de bewuste plaats al dan niet per autobusdienst of op andere wijze is te bereiken. Ook de autobusdiensten, juister gezegd: in de eerste plaats de autobusdiensten vallen onder de W.A.P. Deze imkers zullen dus, zoveel mogelijk, in de cabine

mee moeten rijden of anders per auto of motor achter de vrachtauto aan moeten rijden.

De vraagsteller vraagt verder, of deze imkers met auto van het drachtveld naar het naastbijzijnde dorp mogen terugrijden, om dan verder per openbaar middel van vervoer naar hun woonplaats terug te keren.

Indien zij daarbij in de laadbak van de auto gaan zitten, mag dit zeer zeker niet, tenzij zij het bewuste dorp bereiken zonder gebruik te maken van voor het openbaar verkeer openstaande wegen. De W.A.P. is namelijk uitsluitend van toepassing op motorrijtuigen, waarmee personen worden vervoerd over voor het openbaar verkeer openstaande wegen en dit vervoer is alsdan, zoals uit het eerder aangehaalde art. 5 blijkt, behoudens de daarin genoemde uitzondering, alleen toegestaan op de daarvoor bestemde zitplaatsen, in casu de zitplaatsen in de cabine.

Bij overtreding hiervan zijn aansprakelijk de hoofden of bestuurders en het toezichthoudend personeel van de onderneming, waaraan het motorrijtuig toebehoort. Kunnen deze evenwel aantonen, dat zij de nodige bevelen en aanwijzingen hebben gegeven, dan rust de verantwoordelijkheid op de bestuurder. In het onderhavige geval zal dus vrijwel steeds de bestuurder van de vrachtauto degene zijn, tegen wie het proces-verbaal wordt opgemaakt.

Tenslotte werd de redactie nog deze vraag gesteld: als er bij een dergelijk vervoer, waarbij dus wordt gezondigd tegen de bepalingen van de W.A.P., een ongeluk gebeurt, waarbij een der vervoerde personen letsel oploopt, hoe staat het dan met uitkeringen op grond van verzekeringen, ziekwet enz., of, bij noodlottige afloop, met levensverzekeringen enz.

Ja, daar heeft de vraagsteller een terrein betreden, zo vol voetangels en klemmen, dat een mijneveld er een dansvloer bij is. De ruimte van tientallen Groentjes zou nodig zijn om dit te gaan uitpluizen.

Onze juridische medewerker tekent er evenwel het volgende bij aan: Krachtens art. 8 van de W.A.P. is de ondernemer verantwoordelijk voor de schade, bij het vervoer door de vervoerde personen geleden, tenzij de schade buiten zijn schuld of die van zijn personeel is ontstaan. Het wil mij voorkomen, dat dit zeer zeker het geval zal zijn, als de passagiers, in strijd met een wettelijk voorschrift (ieder Nederlander wordt geacht de Wet te kennen), in de laadbak van een vrachtauto zijn geklommen. Daarnaast worden uitkeringen ingevolge Ziekte- en Ongevallenwet beheerst door de bepalingen en uitvoeringsvoorschriften van de sociale wetgeving, terwijl uitkeringen op grond van particuliere ongevallen- en levensverzekeringsovereenkomsten afhankelijk zijn van hetgeen in de polisvoorwaarden is bepaald. Tenslotte kent ook ons Burgerlijk Wetboek tal van bepalingen omtrent vergoeding van schade. Het zal u zonder meer duidelijk zijn, dat de gestelde vraag in zijn algemeenheid niet afdoende te beantwoorden is, terwijl het hier niet de plaats is, speciale gevallen te behandelen.

Resumerende kan dus worden gezegd, dat personenvervoer in de laadbak van een vrachtauto is verboden; dat bij het vervoer van bijen, gezien het bijzondere karakter van de lading, de aanwezigheid van een imker bij de lading vermoedelijk geen moeilijkheden zal opleveren, hoewel uiteindelijk de Rechter hierover zal moeten beslissen, en dat het ten stelligste moet worden afgeraden — om de consequenties en omdat de vervoerder daardoor in moeilijkheden wordt gebracht — hiervan af te wijken.

BEoordeling van volken.

De geslingerde hoeveelheid honing alleen is geen goede maatstaf voor de beoordeling van een volk. A. Herklotz stelt in de Deutsche Bienenzeitung het volgende beoordelingsschema voor:

1 kg honing	2 punten
1 uitgebouwde kunstraat	1 punt
1 uitgebouwd raam met voorbouw	2 punten
1 broedraat zonder bijen	2 punten
1 broedraat, volledig met bijen bezet	3 punten
1 kg bijen	4 punten

Foto 1

IN 1724 verscheen in Friesland (D.) een handleiding voor de behandeling van bijen — „uit oprechte ervaring bij eengebracht door Rickel Jacob, burger van Sprottau” — verlicht met vier merkwaardige en voor degenen, die zich voor de geschiedenis van de bijenteelt interesseren, zeer leerzame houtsneden. Het schijnt dat het boekje reeds veel ouder is, daar de schrijver als eigen waarneming een voorval uit 1563 aanhaalt, zodat het of eerst veel later is gedrukt, zoals dat ook is gebeurd met het „Geldersch Byenboek” van Petrus Hendrix, of in 1724 is herdrukt, waarvan evenwel geen aanduiding in het werkje voorkomt. Hoewel schrijver de bijenlitteratuur van zijn tijd goed kent (hij haalt uitspraken aan van Plinius, Aristoteles en Virgilius) had hij, in tegenstelling met velen zijner tijdgenoten, een eigen oordeel. Zoals U wellicht weet, geloofde men vroeger, dat een bijenvolk ontstond in het inwendige van een dode leeuw of een dood rund. Deze schrijver zegt hiervan, dat hem nimmer is gebleken, dat in onze landen bijen in kadavers van dieren zijn gevonden, zoals Petrus de Crescentis en ook Vergilius schrijven. Dit belet hem echter niet om op de titelpagina van zijn boek, afgedrukt in rood en zwart, welke als foto 1 hierbij gaat, een imker af te beelden, die bezig is met het oogsten van honing uit het inwendige van een dode leeuw. De rechterarm is verdwenen in de leeuw, kenbaar aan een geweldige manenvacht en een pluimstaart, in de linkerhand houdt hij een stuk raat, terwijl de bijen in grote getale naar de naburige bomen vliegen.

Op de volgende tekening (foto 2) ziet U het hele bijenbedrijf in werking. Zo als deze oude tekens gewoontijk dede

Bij platen uit ee

heeft men ook hier getracht zoveel mogelijk op één plaatje af te beelden, zonder zich te bekommeren om de onderlinge verhoudingen van het afgebeelde. Links boven ziet men twee z.g. „Klötzbeute” of „Klötzer”, uitgeholde boomstammen. Korven schijnt deze schrijver niet te hebben gekend. Rechts boven deze zelfde „Klötzer” liggend opgesteld. Naar de mening van de schrijver geven de liggende „Klötzer” de meeste honing, doch de staande de meeste zwermen. In beide gevallen werden zij door een afdak tegen de regen beschut. Aan de onderzijde van de tekening is het transport van een dergelijke bijenwoning afgebeeld. Daarboven ter linkerzijde een aantal van wat wij zouden noemen korfmessen (Zeydelmesser) en daarboven een „Weiselhaus” een koninginnekooitje dus. De schrijver geeft uitvoerige aanwijzingen hoe deze kooitjes, die schijnbaar niet algemeen bekend waren, moeten worden vervaardigd. Hij hield de Koning (moer) van een zwerm opgesloten in een dergelijk kooitje

totdat de bijen vier of vijf raten hadden aangezet, waarna hij op de vierde of vijfde dag, als het volk flink aan het werk was, de Koning vrijliet. Het geval naast het koninginnekooitje in het midden der tekening is geen hondehok, doch een „Rauchkrug”, een beroker dus. Het apparaat was van gebakken aarde, er werden koemest, harshoudende spanen en vermolmd wilgenhout in verbrand. Met een blaasbalg werd het vuurtje brandende gehouden. Rechts daarnaast is een apparaat afgebeeld om gemakkelijker de moer te kunnen vinden, een soort koninginnezef dus. Volgens de beschrijving is het apparaat gevlochten van berkewortels en staat op vier poten. In het midden is een plankje met vier korte pootjes, die

ter weerszijden een handbreed buiten het plankje steken. Het plankje wordt midden op het vlechtwerk gesteld en de zwerm daarop geslagen. De bijen, zo zegt de schrijver, zullen zich aan de onderzijde van het plankje verzamelen. Het plankje wordt daarop omgekeerd — vandaar de aan weerszijden uitstekende pootjes — en men kan de koning bij het weglopen makkelijk pakken. In verband met het zwermen zegt de schrijver verder nog, geen geloof te hechten aan het slaan op bekkens, rammelen met sleutels en het gooien met aarde.

Verschillende imkers, zegt hij, snijden de koning een stukje van de vleugel, ik acht het echter niet juist dat men de koning beledigt.

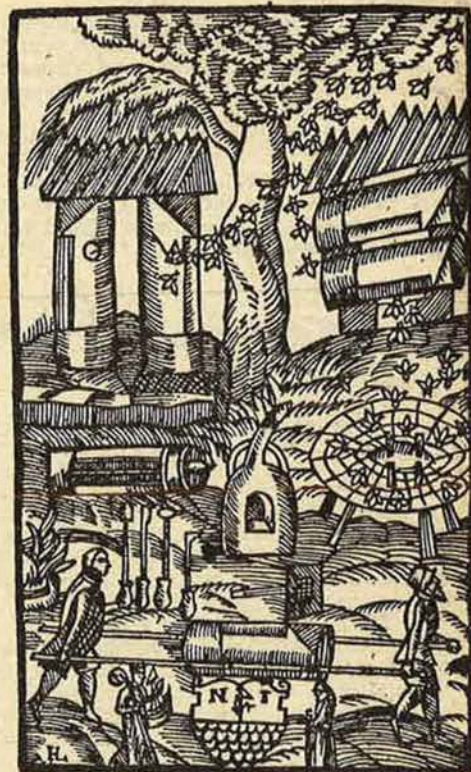

Foto 2

n oud Bijenboek

De darren, die de schrijver „Threnen" noemt, houdt hij voor de trawanten, trompetters of speellieden van de koning. Als de beste bijenplant beschouwt hij „Frangula" (Sporkenhout of vuilboom).

Op de volgende plaat (foto 3) laat de schrijver zien hoe men een zwerm afneemt uit een hoge boom, zonder gebruik te maken van een ladder. Het eerder genoemde vlechtwerk van berkewortels wordt, aan een lange staak gebonden, onder de zwerm gehouden. Een veger wordt aan een andere staak gebonden. Een derde man houdt een brandende „Rauchkrug", eveneens op een staak gebonden, onder het vlechtwerk. Een verse beroker wordt op de grond met een blaasbalg aangeblazen, voor het geval nog meer rook nodig mocht zijn. Aan de rechterkant staat een man met een ratel. De zwerm wordt door de man met de veger op het vlechtwerk geveegd. Daarna wordt op de eerder beschreven wijze de „Weisel" gezocht. Eventueel in de boom achterblijvende bijen worden met veel rook daarvan verjaagd.

Op de vierde en laatste houtsnede (foto 4) zijn bij elkaar de vijanden der bijen en de woudbijenteelt afgebeeld. Onder ziet men hoe de beer met honden en de lans wordt gejaagd. Tegen de rechter bijenboom de beer en de specht. Op de bomen ziet U in het segment, waarin zich het bijenvolk bevindt, hoe iedere „Zeidler" (beoefenaar van de bosbijenteelt en houder van bijenbomen) daarop zijn eigen kenteken (Waldzeichen) aanbrengt. Ter linkerzijde ziet men het uitsnijden van de raat, hetgeen velen, volgens schrijver, driemaal per jaar doen, ofschoon hij er de voorkeur aan geeft dit éénmaal per jaar te doen.

Tenslotte nog iets over de ziekten der bijen. Bijenziekten ontstaan,

althans volgens deze schrijver, doordat dode honden onbegraven blijven liggen. Dit is zeer slecht. Daardoor ontstaat het vuile broed, een ware pestilentie onder de bijen, die zeer kwalijk ruikt. Als er een dode hond ligt, vliegen de bijen daarop in het voorjaar en worden daardoor vergiftigd.

Iedere dode hond moet dan ook begraven worden. (Een vanzelfsprekend als het voor ons is, om cadavers te verwijderen, was het schijnbaar destijds om deze rustig te laten liggen.) Een andere ziekte is de rode roer. Men vindt dan op de raten een stof, die lijkt op geronnen bloed.

Ook het roven der bijen was schrijver bekend. Als beschermingsmiddel tegen steken wordt aanbevolen een bijenkap

Foto 4

van draad. Aan de kleur zwart hebben de bijen een hekel. Als een bij heeft gestoken verdient het aanbeveling deze bij op de gestoken plaats fijn te wrijven. Het hoofdstuk over ziekten wordt besloten met de volgende goede raad:

De uien- en knoflooketers en brandewijn- en bierdrinkers, kunnen de bijen wel ontberen, daar zij een hekel hebben aan alle stank.

Arnhem.

H. G. MAAGENDANS

Foto 3

Bij de plaat op de omslag

Deze plaat komt voor in het boek „De Godvruchtige Landman", schrijver onbekend, uitgegeven te Amsterdam bij de Wed. Loveringh en Allart in 1778.

Van de bijen zegt de schrijver:

Zij zijn onvermoeid aanhoudende in haaren arbeid. Zij bewijzen elkander onderlinge hulp. Haare zorg voor vermoeiden, zwakken en ouden is groot. Zij zijn regelmatig in alle haare verrichtingen. Zo liefderijk en vriendelijk jegens elkander, zo afkeerig zijn zij van vreemden. Zij beminnen de zuiverheid bij uitstek. Zij leven zeer sober. Zij zijn moedig zonder weergae, en getergd wordende, wraakzuchtig en onverzoenbaar, willende overwinnen of sterven.

UIT DE JAAGKIEPS

In 1878 verscheen van de Engelse schrijver Alfred Neighbour, die een zaak in bijenteelt-artikelen had, een boek genaamd *The Apiary or Bees, Beehives and Bee-culture*. Dit boek geeft een goed beeld van de vóór 75 jaar in Engeland in gebruik zijnde korven en kasten, waarvan het aantal legio is.

We leven in de tijd van de overgang van de vaste naar de losse bouw. De honingslinger is al uitgevonden. De Britten, die altijd hoge eisen aan de honing hebben gesteld, leggen er zich reeds op toe om de honing gescheiden van het broed te houden. Men imkert in strooien korven en houten kasten; van beide bestaan zeer ingewikkelde constructies.

De gewone korf wordt niet genoemd, wel verbeterde korven (*improved cottagers hives*), deze bestaan uit een korf met platte kop, waarin een gat; hierop komt, gescheiden door een soort moer-rooster, de honing-kamer, hetzij van glas of stro, waarover weer een strooien korf komt. Er worden soms drie klokvormige glazen gebruikt om honing in de raat te winnen. In de onderste korven heeft men wel vensters om de bijen te kunnen zien werken; ook ziet men al thermometers in gebruik.

Ook bij de kasten treft men zeer ingenieuze bouwwerken aan, o.a. glazen binnenbakken. De observatie-kastjes wijken weinig van de onze af een soort sectie was ook al in gebruik.

Vellen kunstraat (*improved wax-sheets*) kostten 6 shilling per dozijn, terwijl een honing-slinger met hand-aandrijving slechts 15 tot 17½ shilling kostte.

Het gebruik van carbolzuur is reeds bekend:

„De geur van dit zuur wordt door de bijen zeer ver-afschuw, zodat het meest onhandelbare volk dadelijk onderworpen wordt door enkele druppels op de boven-latten der ramen te sprenkelen. Maar ons menselijk gevoel moet ons weerhouden van een veelvuldig ge-
bruik van zo'n ruw middel.

Men kan het gebruiken bij het laten inlopen van een zwerm door een veer in een oplossing van carbolzuur te dopen, hiermede zullen de bijen vlugger naar binnen lopen.

Bij roverij moet men een vod drenken in een oplossing, hiermede zal men alle bijen, die niet in het volk horen, doen afschrikken”.

Op 19 Juli 1859 waren reeds de eerste Italiaanse bijen door bemiddeling van een Zwitserse bijenhouder ingevoerd. Deze bijenhouder, Hermann, beschrijft in een pamflet: „De Italiaanse Alpen-bij of de goudmijn van de landbouw”, deze bijen als volgt: *Apis Helvetica* — de gele Italiaanse Alpen-bij — is een berg-insect en wordt gevonden in Noord-Italië (Lombardije) en in Zuid-Graubunderland en wel tot een hoogte van 4500 voet. Deze bij schijnt de koudere streken boven de warme te prefereren, want in Zuid-Italië komt deze soort niet voor. De Alpen zijn haar vaderland, daarom worden deze bijen wel de gele Alpen- of tamme huis-bijen genoemd in tegenstelling met de zwarte Europese bij, die we wel de gewone Woud-bij zouden kunnen noemen en welke bij de geringste aanleiding als de weerlicht in je gezicht vliegen.

Krainerbijen werden omstreeks 1870 ingevoerd.

In de Hessische Biene 1949/6 vertelt de bekende Duitse geleerde, Dr Gontarski, Frankfurt a/M., hoe hij bevruchtungskastjes met verdoofde bijen vult. Men maakte voorheen meestal de bijen doornat om de darren te kunnen uitvangen. Hij is een tegenstander daarvan en wel om verschillende redenen, vooral omdat dit niet van dierenliefde getuigt. In Frankfort worden de bijen verdoofd, dit is een oud gebruik, voor vele jaren werd reeds een paddestoel, de aardappel-bovist, voor dit doel gebruikt.

Tegen het gebruik van ether en chloroform bestaan

bezwaren, daar een te zware dosis dodelijk is. Men gebruikt ook salpeter.

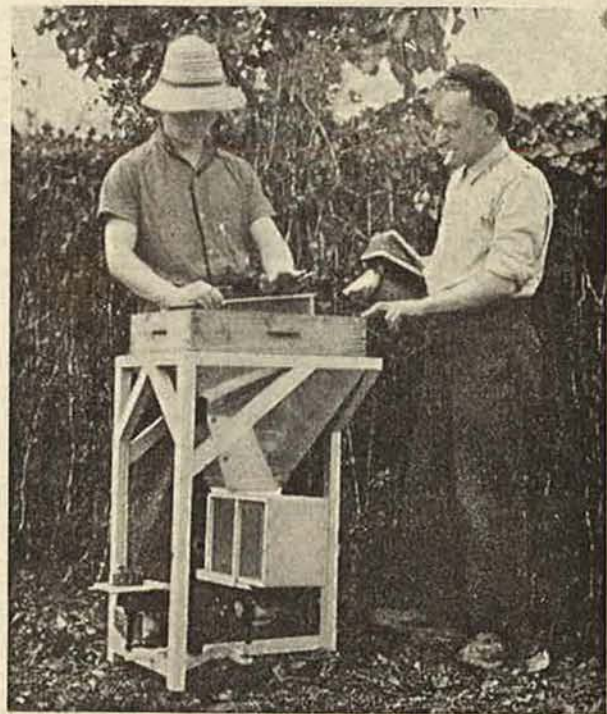
Thans wordt lachgas gebruikt. Lachgas is een stikstof-oxide en het ontstaat door ontbinding van ammonium-nitraat. Dit middel is zonder gevaar voor de bijen en het werkt direct.

Men doet in de Dathe-pijp wat kleine stukjes verro- hout, zodat de bodem van de pijp bedekt is. Als de pijp goed brandt, strooit men een halve theelepel ammo-nium-nitraat op het brandend hout. Als het nitraat zich met een sissend geluid ontleedt, blaast men de rook in de gesloten bijenkast en de even te voren nog zoe-mende bijen worden direct stil en vallen als dood op de bodem.

Ook in de *Bienenvater* 1950/12 wordt dit middel be-schreven (overgenomen uit de *Rhein. Bienenzeitung*): ... Voordeliger is het gebruik van ammonium-nitraat. Dit is niet schadelijk voor het broed en ook de eitjes-leggende koningin ondervindt geen nadelige gevolgen. Dit middel komt in kristal-vorm in de handel voor en wordt in water opgelost (7 delen ammonium-nitraat en een deel water). In deze oplossing legt men een vuistgrote dot watten. Bij gebruik neemt men een propje ter grootte van een noot, drukt dit uit en legt het in de brandende imkers-pijp. Als de watten be-ginnen te schroeien (niet branden) kan men de pijp gebruiken.

Bij de volgende werkzaamheden kan men dit middel gebruiken:

- 1e. vullen van de bevruchtungskastjes.
- 2e. Geven van een moer na het wegvangen van de oude.
- 3e. Bijenvrij maken van korven in plaats van afzwa-
velen of afkloppen.

De bijen worden in een aluminium trechter afgeschud en vallen dan in het kastje, dat op een weegschaal staat. Zodra het gewenste gewicht bereikt is, wordt dit door een elektrische bel aangegeven.

Ammonium-nitraat is sterk hygroscopisch en moet in een stopfles met een geslepen glazen stop bewaard worden. Nooit open laten staan of in de nabijheid van metalen voorwerpen, deze worden aangetast. De Bienenvater, één der oudste Europese vakbladen, zal na een bestaan van 75 jaar niet meer verschijnen. De verschillende delen van Oostenrijk gaven bijna alle een eigen vakblad uit. De noodzakelijkheid kwam naar voren om voor het gehele land slechts één blad te laten verschijnen. Dit wordt Der Oesterreichische Imker, voorheen Der Niederösterreichische Imker geheten.

Volgens de Canadian Beekeeper 1950/11 was de gemiddelde honing-opbrengst in 1950 in dat land 5 pound (ruim 2 kg) minder dan in 1949. Dit lijkt niet veel, maar de totale opbrengst was 2.500.000 pound minder en bedroeg 30.717.000 pound van 505.950 volken, welke aan 22.300 bijenhouders toebehoren. Het aantal imkers loopt terug en was het laagst sedert 1929. Het aantal bijenvolken was iets hoger dan in 1949.

In de British Beejournal 1951 13/1 deelt de redactie mede dat de prijs van kunststraat in Engeland flink is opgelopen, tengevolge van een groot tekort aan was over de gehele wereld. Verdere prijsstijgingen worden verwacht.

Was is nodig voor de oorlogs-industrie (bescherming van zekere projectielen en gevechts-uitrusting) en er is nog geen afdoend surrogaat gevonden.

Met het oog hierop wijst de redactie op de noodzaak voor de imkers uiterst zuinig met was te zijn, geen stukje raat mag verloren gaan.

(Dit geldt natuurlijk ook voor de Nederlandse imkers).

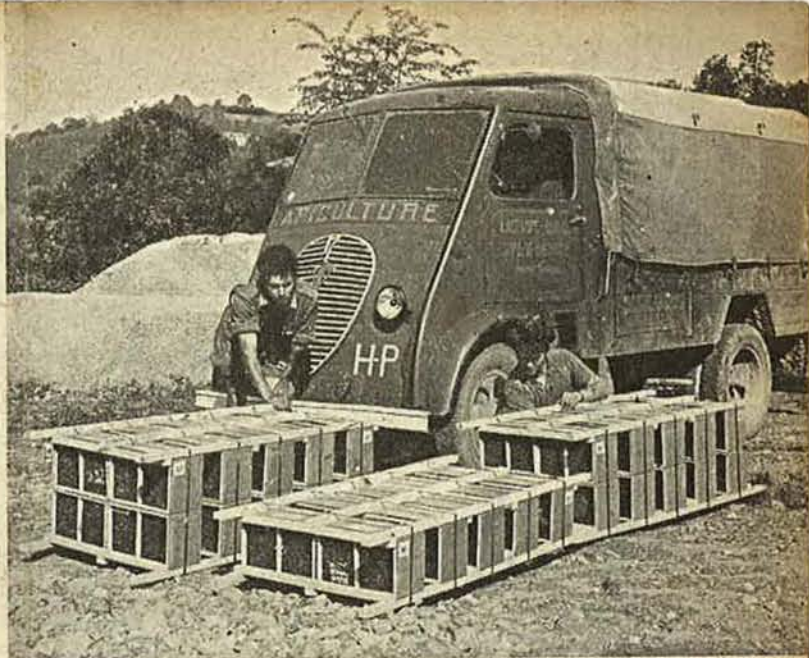
In het Novembernummer 1950 beloofde ik nog eens terug te komen op de Franse imker uit de Pyreneeën. Deze vooruitstrevende groot-imker heeft zich toegelegd op de handel in „Packages“-bijen en wel op zijn Amerikaans. Op de foto rechts boven ziet U een bestelling van 50 volken klaar staan voor de verzending.

Op de afbeelding links onder ziet u onze bijenhouder — Lacrampe-Quinta — met een apparaat om de kastjes vlug te kunnen vullen. De bijen worden in een aluminium trechter afgeschud en vallen dan in het kastje, dat op een weegschaal staat. Zodra het gewenste gewicht bereikt is, wordt dit door een elektrische schel aangegeven. Een zwerm met koningin moet 1½ kg wegen, terwijl een „Versterkingsvolk“ — zonder moeder — 1 kg weegt. Met dit apparaat kunnen 30 zwermen per uur gemaakt worden.

De Australasian Beekeeper (1950/11) heeft een prijsvraag uitgeschreven voor honing-recepten: gedurende 6 maanden wordt maandelijks 3 £ aan prijzen beschikbaar gesteld. Voor elk maand wordt een ander gerecht gevraagd. Voor de eerste maand was het: Honing-beschuut en vervolgens Kleine Honingkoekjes, Honingvruchten-koek (licht en donker), Honing-dessert (warm of koud) en Honingdranken. Voor het meest ongewone recept van de gehele wedstrijd zal een zilveren trofee worden uitgereikt.

Hoe hoog vliegen bijen? Gleanings 1950/1 geeft terzake het volgende bericht. Men is bezig met het bouwen van een televisie-zender (272 voet) op de Empire State Building (1248 voet). Dit is zeker het hoogste punt, waarop arbeid verricht wordt. Op een hoogte van ongeveer 1300 voet kregen de arbeiders dagelijks bezoek van honingbijen en waterjuffers. Het zal wel op rekening van de wind komen, dat deze insecten zo hoog vliegen, maar de bijen zullen ook wel de daktuinen bezocht hebben.

Naar aanleiding van het artikel van de Amerikaanse arts Jarvis in het A.B.J. over bedwaterende kinderen, deelt een Frans imker van het platteland aan het blad L'Apiculture (1950/11) mede, dat hij gedurende drie weken een Parijs' neefje van 5 jaar op bezoek had. Gedurende deze tijd had het kind geen last van bedwateren, hetgeen thuis, vóór en na het bezoek, steeds plaats vond. Schrijver dacht eerst dat het van de bui-

Een bestelling van 50 volken staat klaar voor de verzending.

tenlucht kwam, maar neemt thans aan, dat het van de honing komt, die in zijn gezin veel gebruikt wordt. Hij vraagt aan andere lezers ook eens een proef te nemen. (Heeft men in ons land ook wellicht ervaringen?)

Gleanings 1950/12 vertelt, dat de Egyptische luitenant Abdel Rahim, die in Augustus de Kanaal-race won, midden in het Kanaal het volgende gebruikte: 5 kop thee en koffie, twee sandwiches met kaas, een peer en een pound HONING. Hij was in totaal 10 uur 53 minuten in het water geweest.

In hetzelfde blad kunnen we lezen dat honing ook een goed geneesmiddel voor kalveren is. Een bijenhoudende boer kocht van een vriend twee kalfjes, welke 25 \$ per stuk moesten kosten. Het ene beestje was echter zo min dat hij beide voor 25 \$ kreeg.

Na veel zorg aan het zwakke kalfje (een stiertje) te hebben besteed, dacht hij dit niet in leven te kunnen houden; het beest had veel last van dysenterie.

Toen schoot hem te binnen dat honing zo'n goed geneesmiddel tegen verschillende kwalen was. Het zieke dier kreeg nu elke morgen 3 theelepels honing, welke met de vinger in de bek werden gebracht, waarna deze werd dichtgehouden, totdat het beest geslikt had. Dit werd 's avonds en zo mogelijk 's middags herhaald. Het kalfje kreeg verder rechtstreeks melk van een koe. Na twee dagen vertoonde het kalf een merkbare toename aan kracht en na 3 of 4 dagen was de dysenterie verdwenen. Na zes dagen werd geen honing meer gegeven.

Toen het kalf 3 maanden oud was werd het voor 55 \$ verkocht en de schrijver raadt ieder veehouder aan in zulke gevallen honing te gebruiken.

Jékavé.

ARBEIDERS VOOR DE OOGST.

Lacrampe-Quinta vergelijkt in La Revue Française een bijenvolk tijdens een hoofddracht met een wijnberg tijdens de oogst: als er niet genoeg werksters zijn, moeten hulpkrachten van buiten worden aangevoerd.

In Amerika doet men dat door middel van „package-bees“, naakte volken.

Om zich een voorstelling te vormen van de waarde van 1 kg bijen, zette men tijdens de dracht, des ochtends om 10 uur, een volk van zijn plaats. In de plaats daarvan zet men een kast met open broeddraten. Als men na het einde van de vlucht die dag de bijen weegt, komt men tot de ontdekking, dat ongeveer 1 kg bijen de vorige dagen oogsten van 3—5 kg per dag hebben binnengebracht. Door het toevoegen van bijen laat zich de oogst verdubbelen of verdrievoudigen. De volken, die op deze wijze versterkt worden, vliegen des ochtends het eerste en des avonds het laatste.

HET INVOEREN VAN KONINGINNEN

In het November-artikel van Br. Adam lezen we, dat het invoeren van een koningin het best geschiedt door verenigen van het kernvolkje, waarin de nieuwe koningin is ingevoerd of gekweekt, met het volk, dat een nieuwe koningin moet hebben. Dit is natuurlijk heel wat anders dan invoeren van een koningin, of vervangen van een ongewenste koningin, zonder meegeven van bijen en broed. Het is zelfs geen invoeren of vervangen van koninginnen, maar verenigen van volken. Br. Adam meent, dat de onfeilbaarheid van de methode een gevolg is van het blootstellen van beide volken aan de inwerking van daglicht. Ik geloof echter, dat de volgende twee factoren minstens evenveel invloed uitoefenen op de goede uitslag:

1. dat de koningin in de nieuwe kast komt met de hele hofhouding van haar omringende bijen; en
2. dat de koningin op haar eigen raten blijft en ononderbroken door kan gaan met haar werkzaamheden.

Ik pas de methode reeds ongeveer twaalf jaar toe, soms echter met enkele kleine afwijkingen. Oorspronkelijk had ik daarmee de bedoeling tegelijk een bestemming te hebben voor het reservevolkje, waaruit de nieuwe koningin komt. Reeds spoedig kwam ik echter tot de conclusie, dat het de veiligste manier was om een nieuwe koningin in een volk in te voeren. De bovenbedoelde afwijkingen zijn:

1. de bijen werden nimmer expres aan licht blootgesteld;
2. het volk, waarin de koningin moest worden ingevoerd werd meestal flink beroekt (zomers meestal met iets salpeter in de beroker), maar nooit zoveel, dat de bijen bedwelmen;
3. meestal waren de kernvolkjes meer dan 3 ramen sterk.

Deze herfst heb ik voor 't eerst een koningin, die darrenbroedig bleek te zijn, toen het volk van de hei kwam, vervangen door een koningin met een klein broednest op 3 ramen zonder beroking, zelfs niet van pijp of sigaar.

Het gebeurde 's middags omstreeks 4 uur achter in September bij vrij donker weer, maar de bijen vlogen wel.

Het reservevolkje zat in een zes-raams kastje. Ik gaf koningin en reservevolkje 5 ramen mee, waarvan 3 met broed.

De volgorde van de handelingen was:

1. Uitzoeken en vernietigen van de darrenbroedige koningin.
2. Verwijderen van 5 middenramen uit die kast (er bleven aan één kant 3 en aan de andere kant 2 ramen over). De bijen van die 5 ramen werden gewoon in de kast afgestoten.
3. Reservevolkje openmaken en zo snel mogelijk de ramen overhangen in dezelfde volgorde, waarin ze hingen, zo mogelijk met 2 ramen tegelijk.
4. De bijen van wanden en bodem van het reservekastje in de nieuwe kast kloppen (ook natuurlijk van het overblijvende raam).
5. Carbollap er even op.
6. Ramen afdekken en kast dicht doen.

Na 3 dagen bleek de nieuwe koningin nog steeds normaal aan het eieren leggen en is daarna niet meer gecontroleerd.

Doe ook zo en ge zult geen afgestoken koningin meer hebben. Alleen elders gekochte koninginnen, die in verzendkooitjes vervoerd zijn, moeten natuurlijk ook in kooitjes worden ingevoerd met de daaraan verbonden risico's. Koop daarom liever, zo ge kunt, de koningin met een klein volkje op de raammaat van uw kasten en verenig dat volkje, als de koningin goed aan de leg is, met het volk, waarin ge de nieuwe koningin wenst in te voeren.

EGMOND BINNEN.

A. H. v. d. BERG.

IETS OVER REIZEN MET BIJEN EN NOG WAT

Het is nu enige jaren geleden, dat er in de afdeling Rotterdam stemmen opgingen om te komen tot het oprichten van een reisvereniging, een vereniging, die ten doel had, dat alle leden, zowel klein- als groot-imkers, in de gelegenheid werden gesteld aan het reizen deel te nemen. Geen verplichting dus.

Het Bestuur voelde niet veel voor het oprichten van een dergelijke reisvereniging, temeer niet, daar het geen tijd beschikbaar had voor een zoveel omvattende arbeid.

Er werd toen besloten, er zou een commissie worden gevormd, en deze commissie zou alle werkzaamheden op zich nemen, ook de financiële gevolgen waren voor rekening van de commissie. Het bestuur had dan alleen voor goed weer te zorgen.

Het reizen met bijen kan, indien alles goed is voorbereid, werkelijk een lust zijn om daaraan deel te nemen, mits de imkers, ieder voor zich, de verantwoordelijkheid op zich nemen om te zorgen, dat hun kasten goed in orde zijn.

In het begin mankeerde daar nog wel eens iets aan. Om te beginnen had iedere imker zijn eigen soort kasten en de kleine imkers hadden, als zij b.v. drie kasten bezaten, drie verschillende kasten. Bovendien waren er kasten bij, die met touwen of met ijzerdraad bijeen waren gebonden, ook de meeste sluitingen leken nergens op en in plaats van een lust is het reizen dan een last.

Dat alles is veel beter geworden en de imkers voelen nu zelf ook, dat, wil men met de bijen reizen, men heeft te zorgen voor een goede kast, en ik geloof zelfs, dat binnen enkele jaren alle reiskasten een plat dak zullen hebben.

Er zijn imkers, die dolgraag een prachtige stand met mooie kasten er op na houden, wie zal het hun kwalijk nemen? Doch het zijn juist deze mooie kasten, die het meest te lijden hebben.

Men zal dus moeten streven naar een oplossing, die gevonden kan worden in deze zin, dat de Simplexkast én voor de reis, én voor de stand geschikt is. Het zal goed zijn dat in het vervolg de kasten, die zelf worden gemaakt of worden aangeschaft, voorzien zijn van een plat dak en een hoog dak, een plat dak met zink bedekt voor de reis, en een hoog dak om zijn stand te houden zoals die nu is.

Intussen is dit een vraagstuk waaraan misschien de afdeling handel het hare kan bijdragen. (Simplex-kasten met plat dak en afzonderlijke platte daken zijn bij het Bijenhuis verkrijgbaar! (Red.)

De hoofdzaak van het reizen onder leiding van een reiscommissie is intussen de enige weg om te voorkomen, dat de imkers niet als de goudzoekers elkander omverlopen, maar zich gedragen als leden van onze mooie culturele organisatie ter bevordering van de bijenteelt in Nederland.

Rotterdam.

L. OTTE.

INGEZONDEN STUKKEN

MOERDOPPEN EN ZWERMNEIGING

Antwoord aan de heer A. T. v. d. Brink. (Zie Nov. no. 1950). Wanneer ik na het verschijnen van de eerste darren in de maand Mei dat volk nazie, zijn er nog geen zwermoppen aanwezig. Verwijder ik de moer, dan worden er moerdoppen aangebouwd. Dit zijn redcellen en geen zwermoppen. Ik heb bij een dergelijke werkwijze niets met zwermoppen te maken. Is men van oordeel, dat redcellen aanleiding kunnen geven tot zwermneiging, hetgeen ik niet van mening ben, dan laat men een dop staan, waardoor men een zwerm voorkomt. Ik kan mij voorstellen, wanneer al het gesloten broed uitloopt (het volk dus overvol wordt), dat al deze jonge bijen, daar na 8 dagen geen open broed meer aanwezig is, geen weg weten met hun voedersap en daardoor tot zwermen geneigd zijn, hetgeen niet plaats heeft, daar er geen moer of dop meer achter blijft in het volk. Gewoonlijk keert een jonge moer van de paringsvlucht naar de kast terug en niet naar een hoeveelheid bijen, die mee uitgevlogen zijn en die ook naar de kast terugkeren. Waar de uitgenomen moer blijft, doet niet terzake daar het doel van bovenstaande alleen dient om het zwermen te voorkomen.

Groningen,

S. van HOUTEN.

* * *

Meermalen heb ik onder het hoofdstuk „Men fluistert” (ik lees dan altijd: „Men roddelt”) een minder prettige kritiek op de heer Schotman gelezen. Het moet mij van het hart, dat dit nooit opbouwende, maar altijd een neerhalende, een afbrekende kritiek is, en deze niet ondertekend wordt.

Daar hebben wij nu juist geen behoefte aan, en ze ontsiert ons Groentje.

Het is zo, dat je van iedereen altijd wel iets slechts, maar ook altijd iets goeds kunt vertellen, in beide gevallen spreek je dan de waarheid.

Het gaat er maar om, tot welke kant je je voelt aangetrokken, het opbouwende of het afbrekende.

Ik fluister niet, maar zeg openlijk:

dat Schotman in de afgelopen winter een voortreffelijke lezing voor onze afd. heeft gehouden;

dat het handboek der moderne bijenteelt, vertaald door Schotman, in mijn boekenkast, en in mijn imkersleven een ereplaats inneemt;

dat juist alle artikelen uit de pen van Schotman van A tot Z gelezen en besproken werden.

Een saluut aan alle imkers, die ons, wetenschappelijk verantwoord, iets brengen en mede geven, en ons Groentje daarmee bevorderen.

Ik hoop, dat die fluistercampagne tot het verleden behoort.

Met vriendelijke groeten,

Amsterdam.

E. P. J. v. OTTERLOO

Conferentie van imkers in Schotland

Gedurende het weekeinde, volgende op het Internationaal Congres, zal te Aberdeen een bijeenkomst van imkers worden gehouden.

Op Donderdag 13 September zal des avonds een diner worden gegeven, waarbij de deelnemers met elkaar kennis maken en op Vrijdag 14 en Zaterdag 15 September zullen lezingen worden gehouden en zal er gelegenheid zijn een tentoonstelling van honing en van imkersartikelen te bezoeken.

Bijzonderheden zullen nog worden gepubliceerd.

ROBERT N. H. SKILLING,
15 West George Street,
Kilmarnock, Ayrshire, Scotland.

Nu wordt het ernst!

Het Hoofdbestuur heeft zich tot de afd. Oude- en Nieuwe Pekela, Eindhoven, Tiel, Winschoten en andere afdelingen gewend om op zeer korte termijn advies uit te brengen omtrent de voor de bijenteelt gewenste beplanting van wandelbossen, sportparken en erven, die in hun omgeving zullen worden aangelegd.

Het Hoofdbestuur heeft de toezegging ontvangen, dat zo veel mogelijk met de wensen van de imkers rekening zal worden gehouden.

De volgende week, ja, morgen reeds, kan het Hoofdbestuur ook bij uw afdeling aankloppen om op zeer korte termijn advies uit te brengen omtrent de door uw afdeling gewenste aanplant.

Wat gebeurt er, als het gevraagde advies van de afdeling het Hoofdbestuur niet tijdig bereikt? Dan moet het Hoofdbestuur mededelen, dat het voor die aanplant geen bijzondere wensen heeft! Dan blijft een kostelijke gelegenheid om de bijenweide uit te breiden onbenut.

Dat mag in geen geval gebeuren!

Het Hoofdbestuur geeft hieronder enkele richtlijnen aan de afdelingen. Bij het samenstellen van hun rapport kunnen deze daarmee rekening houden.

Het Hoofdbestuur verzoekt de afdelingen terstond commissies te vormen voor de bijenweide. De hierboven genoemde afdelingen hebben slechts een week om hun advies samen te stellen. Uw afdeling heeft wellicht nog een maand of zelfs een half jaar, voordat het Hoofdbestuur bij haar aanklopt. Zorg adn, dat het advies gereed ligt!

Het Hoofdbestuur krijgt alleen kennis van de grote beplantingsobjecten. Speur in uw afdelingsgebied steeds naar kleinere mogelijkheden om de bijenweide te verbeteren. Ook daarvoor kan het advies van de commissie voor de bijenweide van uw afdeling van groot belang zijn!

ALGEMENE RICHTLIJNEN:

1. De gewassen moeten op de plaats, waar ze geplant zullen worden, **goed groeien**. Anders zijn ze de aanplanter een ergernis en de imker heeft er niets aan. Hij verspeelt de kans, dat men een volgende keer weer naar hem luistert.
2. De gewassen moeten op de aanplantingsplaats **honing geven**. Bij voorkeur moet dit uit ervaring bekend zijn. De oudere imkers met veel volken weten het meestal wel.
3. Ze moeten bloeien op een tijdstip, dat de imker er **iets aan heeft**. Doet b.v. de linde het in uw omgeving goed, dan kunt u al drie wegen volgen:
 - a. U kunt vragen nog meer lindes te planten. U krijgt dan een nog **sterkere hoofddracht**.
 - b. Door aanplant van vroege en late lindes, die het in uw omgeving goed doen, kunt u de **hoofddracht verlengen**.
 - c. U kunt aanplant vragen van gewassen, die tijdens een **drachtpauze** bloeien.Het is zaak om zorgvuldig na te gaan, waarbij de imkers het meest gebaat zijn.
4. Als de bijen van uw afdeling gedurende een bepaalde tijd **„op reis”** zijn, vraagt de afdeling natuurlijk geen aanplant van gewassen, die in die tijd bloeien.
5. Geeft het Hoofdbestuur de **juiste namen** op. U kunt b.v. niet volstaan met te zeggen, dat u graag „linden” aangeplant wilt hebben. U moet aan de hand van het bovenstaande trachten uit te vinden, welke lindes het **precies** zijn, die in uw omgeving honing geven. Er is altijd wel een hoofd van de gemeente-plantsoenen, een boomkweker of een andere deskundige, die u wil helpen bij het vaststellen van de juiste naam van dat gewas. Vraag anders bij de Voorlichtingsdienst ter plaatse naar iemand, die daarbij kan helpen.

Het Hoofdbestuur.

(Bijdragen te zenden aan: Het Bijenhuis, Wageningen)

TWEE MOEREN IN ÉÉN VOLK (vraag 3, Febr. 1951); **NESTREUK** (vraag 30, Mei 1950).

Stapelen van bijenvolken, of 2 koninginnen in één volk is iets van betrekkelijk recente datum. Het lijkt mij onjuist hierbij te spreken, dat dit „tegen de natuur” gaat. We zouden dan ook kunnen zeggen, dat het huisvesten van bijenvolken in kasten, ja zelfs de korf, tegen de natuur van het bijenleven ingaat. De bijen hebben zich volkomen bij de kasten aangepast, nadat de imker het gebruik ervan tot in de puntjes onder de knie heeft gekregen en thans zal toch wel niemand er zich zorgen over maken, dat de kast als bijenwoning „tegen de natuur” gaat. — Wat er nu bij stapelen gebeurt, is iets waar nog maar zeer weinig over bekend is. Er kunnen daarbij latente eigenschappen van een volk voor de dag komen, sommige eigenschappen versterkt, andere verminderd. Père Dugat zegt bijv., dat gestapelde volken elkaar onderling helpen. Men zal dus behoorlijk de eigenschappen van zijn volken moeten nagaan, als daar zijn: rustigheid, agressiviteit, gehechtheid aan woning en omgeving, zachtaardigheid, geneigdheid tot vernieuwing van de koningin, enz. Zwarte bijen reageren heel anders op stapelen, dan Italiaanse. We moeten er daarom achter zien te komen, welke eigenschappen verenigbaar zijn en welke niet. En een goede keuze van samenstelling der volken in een „stapel” is dan ook nodig voor een maximum opbrengst aan product.

In het geval genoemd in vraag 3 bestaat dus de mogelijkheid, dat de eigenschappen van de twee volken, m.a.w. de „nestlucht”, te veel van elkaar verschillen, zodat er tenslotte gezwermd werd.

Ook ik stapelde vorig jaar 2 volken. Zwermen kwam niet voor. Wel ontdekte ik tot mijn nadeel, dat één moerrooster niet voldoende was en ik verloor twee maal een koningin. Thans gebruik ik een dubbel moerrooster. Zei steller van vraag 3 niet, dat hij in het geheel geen rooster had gelegd? Ook dit kan de oorzaak van het zwermen van een der twee volken zijn geweest.

Den Haag.

C. L. WISSE.

Geachte Redacteur,

Ik ben enigszins geschrokken van het ingezonden stukje van de heer Weenink. Zo op het oog ziet het er aardig uit. De imkers, die met alle geweld meer artikelen willen, moeten dan maar zelf betalen. Accoord. De rest krijgt de beginnersrubriek met de afdelingsberichten. Wat zij daaraan hebben is mij een raadsel: willen ze altijd verder sukkelen in het oude, slaperige gangetje: inwintelen, uitwintelen, simplexkastje, goedkope suiker, te lage honingprijs en dan maar weer inwintelen, uitwintelen enz.?

Maar nu de zaak op de keper beschouwd. Behalve dat nu de meer ontwikkelde imker meebetaalt aan de afdelingsberichten, de vragenrubriek, de beginnersrubriek en vele artikelen die hem niet of matig interesseren, zodat de balans met de eenvoudige imker, die een spaarzaam voorkomend wetenschappelijk artikel niet kan volgen, vrijwel in evenwicht is, zodat de schrijver op dat punt de zaak wel wat gekleurd ziet, haalt de inzender met zijn voorstel een splijtzwam binnen, die, na zich te hebben ontwikkeld, de Vereniging zal doen uiteenvallen in twee afdelingen, nl. meer wetenschappelijke en eenvoudige; of hoedjes- en petjesimkers; of vooruitstrevenden en conservatieven of welke tegenstellingen men verder maar wil. En het moete in onze Vereniging zit juist voor een goed deel in de saamhorigheid, in het gezellig verkeer van mensen van allerlei rang en stand, wat tevens het voordeel heeft, dat de vooruitstrevenden de conservatieven wat meetrekken, terwijl de conservatieven de vooruitstrevenden een beetje remmen in hun al te snelle vaart.

Velen willen het Groentje fraaier zien en vooral groter, ze willen een veertiendaags blad inplaats van een maandblad, maar ze drijven hun wensen niet op de spits, hoewel ze er het geld wel voor over hebben. Laat ook de andere vleugel een offer brengen, zodat we met elkaar de gulden middenweg bewandelen en vasthouden wat we hebben. Met minder dan het tegenwoordige Groentje kan niemand het doen!

A.

P. A. M.

Nagekomen berichten**AFDELING GOUDA**

Tijdens de jaarvergadering op 19 April j.l. werd de penningmeester de heer Van Eijk gehuldigd in verband met het feit, dat hij 25 jaren een bestuursfunctie had vervuld en ook 25 jaren de distributie van de suiker had verzorgd. De voorzitter schetste op gevoeltvolle wijze de verdiensten van de heer Van Eijk en bood hem namens de afdeling een zilveren potlood aan, terwijl Mevr. van Eijk, die haar man steeds op voortreffelijke wijze had geholpen, met een mooie potplant werd bedacht.

Het provinciale H.B.-lid sprak woorden van dank en van waardering voor hetgeen de heer Van Eijk in het belang van de vereniging had gedaan. Als erkenning van zijn verdiensten werd hem de bronzen verenigingsmedaille overhandigd. De heer Van Eijk dankte zichtbaar ontroerd voor de hem gebrachte hulde en beloofde, zolang hem dit mocht zijn toegestaan, op dezelfde wijze, als hij dat tot nog toe had gedaan, te zullen blijven werken aan de op- en uitbouw van de vereniging.

**DEERTIGJARIG JUBILEUM
AFD. OOSTBURG**

De heer Hooihorst, die van de oprichting der afdeling af voorzitter geweest is, heette allen welkom, in het bijzonder de rijksbijenteeltconsulent Ir. J. Mommers en diens assistent de heer van Wil-

ligen. Vervolgens gaf hij een overzicht van de geschiedenis der afdeling, die bij de oprichting 31 leden telde en thans niet minder dan 190.

Hierna werd de gewone jaarlijkse agenda afgewerkt. Er werd een kopje thee met gebak aangeboden en een gratis verloting van imkersartikelen gehouden. De Voorzitter vertoonde een smalfilm over het leven der kleurlingen en ieder was zeer voldaan over deze gezellige middag.

C. J. MANNEKE, Secr.

**VEERTIGJARIG JUBILEUM
AFD. BEETSTERZWAAG**

Op 21 April werd in de voorjaarsvergadering het veertigjarig bestaan van de afdeling op eenvoudige wijze herdacht. De Voorzitter, de heer G. E. Bron, gewaagde van het vele werk, in deze tijd verricht door de leden in- en buiten het bestuur, tot heil van de afdeling, in voorspoedige en moeilijke tijden.

Namens het Hoofdbestuur feliciteerde het Hoofdbestuurslid de heer Tj. Stienstra de afdeling en bood de zilveren medaille der Vereniging aan, terwijl de afd. Leeuwarden een prachtig bloemstuk had gezonden. De heer Stienstra maakte de aanwezigen duidelijk, welke grote veranderingen er waren gekomen op het gebied van het bijenhouden en hoe de imkersbelangen door één grote, algemene Vereniging het best kunnen worden verzorgd.

Uit het verslag van de secretaris-penningmeester bleek duidelijk, hoe de stij-

ging van de honingprijs verre was achtergebleven bij die van de onkosten, zoals b.v. transportkosten. En de suikerprijs, die in 1935 6 cent per kg bedroeg en nu 60 cent, dus tienmaal zoveel.

Als bestuursleden werden met algemene stemmen de heren W. Edema en A. Adema herkozen en als afgevaardigden naar de Algemene Vergadering werden de heren A. Keetlapper en Ir. H. J. Witteveen benoemd.

Ook dit jaar zal er weer een bijenmarkt worden gehouden en voorlopig werd die vastgesteld op Dinsdag 24 Juli.

Voor de praktische lessen aan de lesbienenstand gaven zich reeds enige leden op en het bestuur zal trachten in het najaar te kunnen beginnen met een volledige cursus: theorie en praktijk.

Bij de rondvraag bleek het nieuwe honingetiket van de afd. Handel zeer in de smaak te vallen, maar men kon zich niet verenigen met de opdruk 450 gram, omdat er meer in de flacons gaat.

BIJENMARKT GOES

Op de tweede Zeeuwse bijenmarkt te Goes werden 65 volken aangevoerd, alles in 6, 8 en 10-raams kasten, geen enkele korf. De helft bestond uit kasten, waarvan de eigenaars overleden waren. De prijzen varieerden van f 15,— tot f 25,— per volk inclusief materiaal. Er was enige kooplust uit Zeeuws-Vlaanderen, waar nog steeds volken opgeruimd worden vanwege de mijtziekte. De handel bleef echter flauw.

Aan de

Leden van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland

Wageningen

Mijne Heren,

Voor de afdelingen Almelo en Aalten, die werden aangewezen voor de Kascommissie, werd door ons op 5 April jl. de verschillende Balansposten nagegaan.

Het Effectenbezit werd aan de hand van de saldi-opgave van de Twentsche Bank N.V. te Wageningen vergeleken met de Balans, terwijl tevens de saldi van de verschillende Spaarbankboekjes werden vergeleken met de op de Balans voorkomende bedragen.

De Effecten en banksaldi werden accoord bevonden.

Het kapitaalsaldo volgens de Balans per 31 December 1950 ad f 190.965,21 geeft geen juist beeld van het werkelijke bezit onzer vereniging, daar dit eigenlijk nog verhoogd moet worden met de waarde van de gebouwen.

Deze vaste goederen zijn volgens goed koopmansgebruik afgeschreven tot f 2,—.

Te uwer oriëntering kan dienen dat het Bijenhuis met de daarbij behorende gronden en pakhuis verzekerd zijn voor f 80.000,—, hetgeen ons juist voorkomt. De verzekeringswaarde is echter gebaseerd op de vervangingswaarde bij een eventuele ramp en geeft als zodanig geen juiste waarde aan, doch deze gebouwen enz. mag toch wel een liquidatiewaarde van f 30.000,— tot f 40.000,— worden toegekend.

Het debiteurensaldo ad f 15.814,34 is hoog te noemen, dit vond echter zijn oorzaak in de zeer drukke werkzaamheden verbonden aan de suikerlevering. Inmiddels zijn echter de nodige voorzieningen getroffen.

Het nadelig saldo der Afdeling SUIKER bedraagt dit jaar f 3.860,18, hiervan moet voor de juiste beoordeling worden afgetrokken f 767,75, zijnde het koersverlies op de effecten, hetwelk uit de aard der zaak met de exploitatie der Afdeling niets te maken heeft. Resteert daarna een verliessaldo van f 3.092,43, hetwelk zijn oorzaak vindt in het Besluit der Algem. Vergadering van 1950, waarbij werd besloten de post verzekering Bijenvolken geheel ten laste der Afdeling suiker te brengen. Zulks in tegenstelling met voorafgaande jaren, toen de helft ten laste der Afd. suiker en de andere helft ten laste der Vereniging werd gebracht. Hierdoor werd de afdeling suiker voor een bedrag van f 3.532,85 gedebiteerd, waarmede bij de calculatie der voorjaarsruiker geen rekening kon worden gehouden.

Meerdere Balansposten werden nog besproken, doch alle vragen werd tot onze volle tevredenheid beantwoord.

Wij stellen U voor de Balans met de verschillende Exploitatiereningen goed te keuren.
Wageningen, 5 April 1951.

H. VOSKAMP.

J. C. LAMMERS.

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

KORT VERSLAG ENER VERGADERING VAN HET HOOFDBESTUUR OP 21 MAART 1951

Het opknappen van het Bijenhuis is aanbesteed. In de kosten van ruim f 19.000,— zal de Gemeente Wageningen een deel bijdragen; een ander deel is reeds als oorlogsschadevergoeding ontvangen terwijl een belangrijk deel onderhoud betreft, dat in afwachting van het vertrek van de inwoners is uitgesteld. De jaarstukken worden na uitvoerige bespreking vastgesteld en goedgekeurd.

De Imkersdag 1951 zal te Raalte, de Imkersdag 1952 zal te Breda worden gehouden.

Aanvragen voor medailles van verdienste moeten door de afdelingsbesturen worden gericht aan de groeps-hoofdbestuurder, die ze met zijn advies doorzendt aan het Hoofdbestuur. Als minimumeis voor de toekenning wordt gesteld, dat men minstens 25 jaar bestuurslid is geweest.

Met de actie voor de verbetering van de bijenweide gaat het goed. Men leze nadere aankondiging in het Maandschrift (blz. 81).

De agenda voor de Algemene Vergadering wordt vastgesteld. Deze is in het Aprilnummer op blz. 57 gepubliceerd.

Een verzoek van de afdeling Lemmer om de honingprijzen landelijk vast te stellen wordt afgewezen. Het Hoofdbestuur acht dit niet mogelijk.

De suikerprijs is belangrijk verhoogd. Goedgekeurd worden de besluiten van de Suikercommissie om de voorjaarsruiker aan alle afdelingen, die op tijd besteld hebben, tegen de oude prijs te leveren, hoewel de vereniging voor een deel van die suiker de nieuwe prijs moest betalen.

Bestellingen die na de vastgestelde datum binnenkomen zullen tegen de nieuwe prijs worden uitgevoerd. Alles wordt in het werk gesteld om van de regering gunstiger bepalingen voor de imkers te krijgen en om het nadeel, dat de Vereniging lijdt door dure suiker goedkoop aan de afdelingen door te leveren, op te vangen. Ook de Bedrijfsraad heeft deze zaak krachtig aangepakt.

BELANGRIJK BERICHT

Door omstandigheden, die wij niet konden voorzien, moeten wij de Algemene Vergadering houden op een andere datum dan in het Aprilnummer van het Maandschrift aangekondigd is. De juiste datum is: Maandag 21 Mei.

De Commissie, die de Imkersdag in Raalte voorbereidt, deelt ons mede, dat ook de datum, waarop de Imkersdag zal worden gehouden, veranderd is. De Imkersdag zal te Raalte worden gehouden op Zaterdag 18 Augustus.

RECTIFICATIE

De tellingen van de kolommen „meer” en „minder” aan de debet-zijde van de begroting op blz. 64 van het Aprilnummer zijn foutief. De juiste tellingen zijn: f 737,17 en f 6.819,63.

Vragenrubriek

Vraag 13: Bijenstal bij een sloot.

Mijn bijenkasten staan 1½ à 2 m van de slootkant af. Als de bijen druk vliegen, raken er tamelijk veel te water en verdrinken. De kasten kunnen niet achteruit vanwege een muur. Een andere plaats is moeilijk te vinden. Kunt U mij raad geven?

A. W. Ph. W. te P.

Antwoord: Als er geen andere oplossing te vinden is, zou ik trachten de sloot af te dekken of, als dat niet

gaat, er een stuk schutting langs te maken, zodat de bijen de vlucht hoger moeten nemen.

Vraag 14: Welk stuifmeel is dat?

Zondag 25 Februari liep ik langs mijn bijenstal en zag, dat bijen zeer veel lichtgeel en bruinachtig-oranje stuifmeel haalden. Ik ben op onderzoek uitgegaan, maar heb niet kunnen ontdekken waarvan het afkomstig was. Ik heb geen hazelaar, els of wilgenkatjes kunnen vinden. Kunt U mij inlichten?

H. J. H. te C.

Antwoord: Het op 26 Februari gehaalde stuifmeel moet afkomstig zijn van hazelaar, els, wilg, sneeuw-klokje, kerstroos of naaktbloeiende jasmijn. De vermelde kleur geeft echter aanleiding om te twifelen of het wel stuifmeel was, daar deze kleur in dit seizoen niet gevonden wordt. Enige jaren geleden vonden mijn bijen stuifmeel van korenbloemen — blijkbaar late bloeiers — in het kaf met veel korenbloemenzaad bij een boerderij waar gedorst was. Kan bij U iets dergelijks aan de hand geweest zijn?

(Misschien van gage? Red.).

Afdelingsberichten

AFDELING LEERSUM

De praatavond op 10 April is, ondanks de vele regens, niet in het water gevallen. De goede kern der afdeling was aanwezig en besprak de belangen der imkers, waarbij een vrolijke noot niet ontbrak. In de toekomst zullen op deze avonden bij het Bijenhuis te Wageningen voor gezamenlijke rekening gereedschappen en benodigdheden besteld worden. Wie dus wat aan wil schaffen, kan dit opgeven op de volgende praatavond, 8 Mei in Hotel Damlust.

In Juni komen wij bijeen ten huize van P. Bouman.

Gezien de stemming van j.l. Dinsdag zullen deze avonden zeker slagen en in een behoefte voorzien.

B. T. ANDEWEG, Secr.

BIJENMARKT PURMEREND

Door het zeer ongunstige weer van de laatste dagen was de aanvoer op de markt in Purmerend zeer gering, slechts 13 korven en 1 kast werden aangevoerd welke in zeer korte tijd werden verkocht.

De prijs van korven liep van f 15.— tot f 17.50, de kast die in een niet zo goede conditie was bracht f 25.— op.

Voor deze markt was een prachtige reclame gemaakt daar gedurende 14 dagen elke autobus in Noord-Holland van een raambiljet was voorzien.

Dat dit een succes is geweest, was wel te merken aan het grote aantal kopers die ondanks het slechte weer nog naar de markt waren gekomen.

J. WOPP, Secr.

AFDELING HEILOO

De afdeling hield 5 April haar Jaarvergadering met 36 van de 124 leden, waarvan twee bericht van verhindering hadden gezonden.

Jaarverslagen secretaris en penningmeester werden goedgekeurd, terwijl de kascommissie verslag uitbracht. Bij de behandeling van de agenda voor de Algem. Verg. werd besloten de afgevaardigde bindend mandaat mede te geven om tegen het voorstel Groenlo en voor quotumverhoging te stemmen.

In de pauze werden door de heer Ruygh enige mooie opnamen van bijen vertoond, welke door hem zelf zijn genomen; een toelichting van genoemde heer vergezelde de vertoning. Een en ander bezorgde hem een welverdiend applaus.

Over het reizen naar het koolzaad werden inlichtingen verstrekt door de heer Beeldman.

Een autobustocht gaat, wegens te geringe deelname, niet door.

Over de bijensukker voorjaar 1951 werd verslag uitgebracht.

Bij de rondvraag deelde de secretaris mede, dat hij zijn ontslag neemt wegens ongenoegen met een mede-bestuurder. Naar aanleiding hiervan voerden vele leden het woord en werd drang uitgeoefend op de secretaris om aan te blijven, maar hij volhardde in zijn besluit. Deze kwestie was oorzaak dat de vergadering zeer laat eindigde.

NOUWEN.

BIJENMARKT ASSEN

De aanvoer was zeer gering, hoewel er van de zijde van de imkers vrij grote belangstelling bestond. Waarschijnlijk houden de imkers de volken nog even vast omdat zij menen dat deze duurder zullen worden door de verhoogde suikerprijs. De handel verplaatste zich van het marktterrein naar de stal van een imker, die volken te koop had. De verkochte korven brachten f 12.50 per stuk op.

BIJENMARKT HEERENVEEN

Van 20 boogkorven werden er 6 verkocht à f 25.—. Voor 4 korven was de vraagprijs f 15.— per stuk. Twee 6-raams

AFD. DELDEN

Met diep leedwezen moet de afd. Delden bekend maken, dat weer een van haar leden is heengegaan. Het betreft hier wederom een bestuurslid en wel de heer

A. v. DEELEN

Op de laatste jaarvergadering werd hij als voorzitter gekozen. Het verheugde hem toen zeer, dat hij het vertrouwen der leden had. Doch de goede God heeft het anders beschikt.

In de ouderdom van 61 jaar heeft de Heer hem tot zich genomen.

Dierbare vriend, rust zacht.

Namens het bestuur en leden der afd. Delden,

A. G. ZENGERINK, Secr.

AFD. NIJMEGEN

Met diep leedwezen ontvingen wij het bericht van het overlijden van ons lid, de heer

G. H. SWIJTINK

Hij bereikte de leeftijd van 40 jaar.

De heer Swijtink was een goed mens en een goed imker, die zijn bijen bijzonder liefhad en er alle zorg aan besteedde.

Hij ruste in vrede.

Het Bestuur.

marktastjes met kast en gemerkte en geknipte moeren: vraagprijs f 22.50, verkocht voor f 18.— zonder kastje. Vraagprijs voor een kastvolk f 37.50. Gezien het slechte voorjaar viel de aanvoer, hoewel gering, niet tegen, al waren er vorige jaren meer volken. De belangstelling viel nog mee, gezien de koude Noordelijke wind.

BIJENMARKT AMERSFOORT

De aanvoer was kleiner dan vorige jaren en was waarschijnlijk ongunstig beïnvloed door het aanhoudend slechte weer.

Aangevoerd werden 93 volken, hoofdzakelijk korfvolken. Het marktbezoek was behoorlijk en zo goed als alle volken werden verhandeld.

De korfvolken brachten f 9.50 tot f 11.— per korf op, de kastvolken f 25.— tot f 30.—.

Voor werkelijk goede volken kon een redelijke prijs worden gemaakt.

De prijswinnaars waren:

1e prijs: Grootste aanvoerder, de heer Renkers uit Hooglanderveen f 25.—.

2e prijs: Op één na grootste aanvoerder, de heer Bogert uit Gouda, f 10.—.

3e prijs: Grootste koper, de heer v. Uffelen uit Maasland f 10.—.

AFDELING AMSTERDAM

De afdeling Amsterdam hield op 12 April een bijeenkomst. De opkomst der leden was zeer bevredigend. De avond werd geheel gevuld door stof uit eigen afdeling en wel hield in de eerste plaats de heer

Kok een inleiding over de proeven die door hem in samenwerking met de heer Wolff uit Bloemendaal zijn genomen omtrent de toevoeging van vitamine B, aan de suikeroplossing voor bijen. De resultaten van deze proefnemingen werden allereerst zeer belangwekkend geacht en 't zal U daarom ongetwijfeld interesseren te vernemen dat binnenkort in dit blad een mededeling hieromtrent zal verschijnen. (Zie blz. 68, Red.).

Daarna hield dr. de Wilde een inleiding over z'n resultaten met de kunstmatige koninginnteelt die thans in Amsterdam reeds op vrij grote schaal plaats vindt. Spreker vertelde dat tot nu toe z'n uitkomsten nogal wisselend waren, maar dat hij toch, mede dank zij verschillende verbeteringen, goede hoop voor de toekomst had.

Na dr. de Wilde kwam z'n assistente Mevrouw A. A. Riddering-Drijver aan 't woord. Zij vertelde v. d. praktische zijde v. d. kunstmatige koninginnteelt, waarin zij een zeer werkzaam aandeel heeft. Het vormde een mooi afgerond geheel en gaf de toehoorders een goede kijk op de mogelijkheden, doch ook op de moeilijkheden die de kunstmatige koninginnteelt biedt.

Na de pauze werden onder leiding van dr. de Wilde de resultaten besproken die de verschillende imkers, die aan het twee koninginnensysteem hadden gewerkt, hebben gehad.

Tot ons genoege kunnen wij U tenslotte mededelen dat dr. de Wilde bereid is gebleken binnenkort een verslag over de toepassing van de kunstmatige bevruchting in Amsterdam, in dit tijdschrift te publiceren.

Namens de Commissie voor de Bijenteelt,

K. KOK.

AFDELING BUNNIK

Voor onze afd. hield op 6 April de heer W. H. v. d. Broek uit Soesterberg een leerzame lezing over Koninginnenteelt. Vele nuttige raadgevingen verstrekte hij de imkers, zodat het een welbestede avond was. Jammer dat niet meer leden aanwezig waren. Op 30 Mei houdt onze afd. samen met de afd. Houten een excursie per touringcar naar Overijssel en de Achterhoek. Diverse bijenstanden zullen bezocht worden, de exportslachten van de GOS te Twello, met verder een interessant bijprogramma. Enkele deelnemers kunnen zich nog opgeven bij de secr. van de afd. Bunnik, Dorpstraat 3, of te Houten. Ook leden uit omliggende afdelingen kunnen zich opgeven. De deelnameprijs moet vooruit betaald worden.

BIJENMARKT EMMEN

De bijenmarkt is dit jaar beter geslaagd dan het vorige jaar. De aanvoer bestond uit 20 volken, waarbij 1 kastvolk. De kast werd verkocht voor f 31.—, de korfvolken brachten f 11.— tot f 18.— op. Over de belangstelling hadden we niet te klagen. Het koude weer heeft ons ook wel parten gespeeld, het was een gure Noordenwind. Maar weer hopen op een volgend jaar en dan beter.

Inhoud:

Voor beginners	65
Uit voorbijgaande tijden	66
Over het nut van het voeren van bijenvolken met vitamine B bevattend voeder	68
Waarschuwing voor koolzaad-reizigers	71
Koninginneweekwesties VII	72
Bij platen uit een oud Bijenboek	74-75
Uit de Jaagkieps	76
Honinghandel	78
Officiële mededelingen	83
Vragenrubriek	83
Afdelingsberichten	84

ADVERTENTIETABIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant

Speurbijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertentieis, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

SPEURBIJTJES

Nog enkele Simplex-kasten te koop, met dubbele broedkamer en uitgebouwde raat V. LABAN, Postweg 37, Tholen.

GEVRAAGD: een in goede staat verkerende Honingslinger voor drie broedramen. Aanbiedingen aan M. J. GOLDSCHMIDT, Wezep (Gld.) S 28-1.

Vanaf Juli af te geven geselecteerde Reinteelt (Elanden) Carnica Koninginnen. SCHWIETERS BIJEN-PARK, Tel. 95, Dedemsvaart.

Wegens gemeenteverbod tot bijhouden tegen elk aannemelijk bod aangeboden: Uitneembare stal, 4 goedbevolkte kasten, 1 korf, slinger, observatiekast enz. Zo goed als nieuw! Iets moois! R. STRAVERS, Jacob Catslaan 52, Leiden.

WEGENS VERHUIZING TE KOOP: 7 goed bevolkte Simplexkasten met bijbehoren en enige ledige korven. Bij: H. DOORNINK, IJzerlo 26, Aalten.

BOD GEVRAAGD op partij Zesraamskastjes, moet weg. M. DORST, Herkingen.

TE KOOP: 8 goedbevolkte Bijenkasten (dubbelwandig waarvan 4 met plaats voor 3 broed- en 2 honingbakken, Feeka kast, zuivere Kraïner en Kaukasische moeren en nateelt) tevens reservekasten, broed- en honingbakken, observatiekast, bij voorkeur in 1 koop. C. THOMAS, G.W. de Oudelaan 26, Naarden.

TE KOOP: 7 nieuwe Simplexkasten met bijen en 4 korven. Jonge koninginnen en prima volken, ook bij gedeelten voor f 40.— en f 15.— per stuk. B. ZIJLSTRA, Murmerwoude G183.

TE KOOP (zeer billijk): 6 bevolkte Simplexkasten en 4 bevolkte Korven. Maartweg 36, Hilversum, Telefoon 4159.

GEVRAAGD

AGENTEN

in alle plaatsen van Nederland voor het inkopen van Raatwas en ruwe Bijenwas.

WASBLEKERIJ EN KAARSENTFABRIEK
GEBS. BOLSIUS, Schijndel (N.-Brabant).

VERSCHEENEN:

HET KLEINE BIJENBOEK

door JOH. A. JOUSTRA
voor beginners, inhoud
80 pag. met afbeeldingen

Prijs f 2.90

Uitg.: Drukkerij „De Phoenix” te Goes
Postrekening 32637

Ook verkrijgbaar in de Boekhandel en bij de bekende Handelaren in Imkersartikelen.

N.V. BIJENSTAND

„Mellona”

SANTPOORT

GROOTSTE BIJENTEELTBEDRIJF IN NEDERLAND

Fabriek van
BIJENWONINGEN

en

GEREEDSCHAPPEN
voor Bijenteelt

*Binnenkort verschijnt ons „MELLONA”-
nieuws met een keur van artikelen en
verrassende aanbiedingen!!*

TELEFOON 8225 en 8610

H. T. VAN DAM BIJENPARK

J U B B E G A Fr.

Telef. 103 Hoornsterzwaag

Postgiro No. 217250

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt uit grote voorraad en tegen de laagst mogelijke prijzen. Verschillende artikelen zijn in prijs verhoogd. Kunstraat kost thans . . f 6.50 per kg

Zend nu Uw was ter verwerking tot kunstraat. Werkloon zuivere was tot kunstraat nog f 1.— per kg

Wij vragen steeds zuivere Bijenwas en Raatwas te koop tegen de hoogste prijs.

Vraagt onze nieuwe prijscourant. Hij wordt U gratis en franco toegezonden, U bespaart er veel geld mee. Wij zijn het voordeligst adres.

Voor Assen en Omstreken hebben we een depot van onze artikelen bij de heer W. Folkers, Roodeweg 30, Assen, waar U ook alles kunt krijgen en was inleveren.

DE WERELD staat in bloei

en over een paar weken zullen weer de slingers snorren.

Laat vooral de koolzaadhoning niet in de raten kristalliseren. Deze honing kan in enkele dagen stijf worden en dan kunt U hem niet meer slingeren.

Als U niet steeds leentjebuurt wilt spelen en als U steeds op het juiste moment de beschikking over een slinger wilt hebben, kunt U er nu nog goedkoop een aanschaffen.

Het verlies van de honing schijnt ook ontuchtend op de bijen te werken: als U op het juiste ogenblik slingert kunt U dikwijls de zwermduft tegengaan.

Ook daarom is het van belang zo mogelijk een eigen slinger aan te schaffen.

Als U uw volken twee aan twee hebt samengevoegd, beschikt U over voldoende lege bijenwoningen om de zwermduft van uw volken op te vangen.

Dat is een van de eerste voorwaarden om met plezier te imkeren, U hebt groter opbrengst, minder werk en minder zorgen.

Ook bijenwoningen, zowel kasten als korven, kunt U thans bij het Bijenhuis nog zeer voordelig aanschaffen.

WANT HET BESTE EN HET GOEDKOOPSTE

koopt U uw bijenwoningen en imkersgereedschappen bij de handelsinstelling van uw eigen vereniging. Ondanks de stijging van lonen en prijzen handhaven wij vele prijzen nog steeds op het oude peil. Sommige artikelen zijn zelfs nog in prijs verlaagd.

Kijkt U onderstaand lijstje even na?

In verband met de onzekere toestanden op allerlei gebied zijn al onze prijzen vrijblijvend!

Simplexkasten, compleet met buitenranden, bodem met opklapbare vliegplank en vlieggatschuif, broed- en honingkamer met ramen en afstandblikjes en dak met zink f 32,50

Verbeterde Simplexkast (V.S.), compleet met bodem met voerla, 3 buitenranden, (waarvan de middelste met vlieggaten en aanvliegplank voor het separeren), reisraam-seperator, broed- en honingkamer met ramen en afstandblikjes, dak met verbindingsstaven voor het reizen f 44,—

Enkelwandige Simplexkast, bestaande uit bodem, broedkamer, honingkamer, (kan ook gebruikt worden als tweede broedkamer, zodat U kunt separeren), dak met verbindingsstaven voor het reizen, reisraam, broed- en honingkamer met ramen en afstandblikjes f 30,—

Amateurslinter. De beste slinger voor de kleine imker en voor afdelingen, die hun leden met een slinger willen gerieven. Zeer solide en toch licht en gemakkelijk te vervoeren. Uitneembare gaastabletten, gevat in metaal. V-snaar-aandrijving f 47,50

Drieraams Herzogslinter. De onverwoestbare slinger voor de imker, die hoge eisen stelt aan zijn gereedschappen. Met wormwiel, vrijloop en terugdrukrem. De beste slinger van een beroemde fabriek f 105,—

Vierraam Herzogslinter f 120,—

Herzog-drijfwerk voor honingslinter, met wormwiel, vrijloop en terugdrukrem f 32,50

Snijkraan voor honingslinter, licht model, niet vernikkeld f 3,—; zwaar model en vernikkeld f 4,75

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
Bijenhuis **WAGENINGEN**

Druk: N.V. Uitgevers Mij. De Gelderlander - Nijmegen